

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto skupaj naprej K 30.—
pol leta „ „ „ 15.—
četrt leta „ „ „ 7-50
na mesec „ „ „ 2-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 34.—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 40.—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvrtiče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 35.

Izkušja vsak dan zvečer izvešči nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vnosilnice naročilne se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

Upravištvu naj se pošiljajo naročila, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi pošt:

celo leto naprej K 28.— | četrt leta „ „ „ 7.—
pol leta „ „ „ 14.— | na mesec „ „ „ 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Novo ministrstvo.

Po dolgih poročnih težavah je bilo ustanovljeno definitivno uradniško ministrstvo, čigar imenovanje je sprejela javnost s hladno rezervirano.

Po narodnosti svojih članov je novo ministrstvo večinoma nemško. Sicer so v njem tudi dva Poljaka, en Ukrajinec in en Slovenec, nobeden izmed njih ni pokazal nikdar politične barve in sprčo sestave ministrstva je tudi popolnoma izključena, da bi mogli bistveno vplivati na razvoj razmer.

Očitno je, da ima imenovanje Ukrajince Horbačevskega in Slovenca Žolgerja bolj zunanepolitičen značaj. Z imenovanjem teh dveh ministrov se hoče na zunanji napravi vtis, da stoji narodnostno vprašanje v Avstriji v tako dobrem teku, da sta postala pripadnika najbolj zastopanih avstrijskih narodnosti člana ministrstva.

Poleg teh dveh značilnih imenovanj je karakteristično za novo ministrstvo, da ni v njem nobenega češkega ministra. Pač je za poljedelskega ministra imenovan grof Sylva - Tarouca član češkega konservativnega veleposestva, a ne stoji na narodni čehom nič preveč blizu.

Nemški listi bi radi imenovanju dr. Žolgerja, prof. Horbačevskega in grofa Sylva - Tarouce pripisali pomen, da je novo ministrstvo nekakša reprezentanca narodnega edinstva v Avstriji in vidni izraz solidarnosti vseh narodnosti. Toda novo ministrstvo je sestavljeno tako, da bo v njem odločal duh in bodo odločala politična načela, ki so silno daleč oddaljena od idej, formuliranih v deklaracijah Češkega Svaza in Jugoslovanskega kluba.

Uradniška ministrstva v naši državi imajo navadno le nalogo, da spravijo gotove velike in težke predloge pod streho. Naloga, ki čakajo novo ministrstvo v letošnjem jesenskem zasedanju državnega zbora spadajo med najtežje, kar jih je kdaj imela kaka vlada. Ali bo nova vlada v stanu pridobiti na svojo stran zadostno večino parlamenta, da ji dovolj velikanska sredstva, ki jih hoče zahtevati in ki bodo, to se ve že danes, pomenila tako obdavčenje vseh slojev prebivalstva, kakršnega še ni bilo na svetu?

Zdi se nam, da stopi novo ministrstvo pred parlament, kakor tujec v tujo družbo.

Nemci sicer ne morejo skriti svojega nezadovoljstva, da je postal Slovenec dr. Žolger minister, a vendar pravijo, da bodo počakali na dejanja nove vlade in dolejši ne morejo določiti svojega stališča do nje.

Čehi nič ne prikrivajo, da nečejo premeniti svojega stališča poslednje opozicije. To njihovo stališče postruže še dejstvo, da v novem ministrstvu sploh nimajo nobenega zastopnika.

Ukrajinci so dobili prvič ministra in upajo, da jim bo pomagal.

Poljaki se odločijo šele 2. septembra na zborovanju njihovih poslancev v Krakovu, vendar je opozicijska struja v njih tako močna, da bo najbrž zmagala.

Jugoslovanski poslanci še niso imeli prilike, da bi označili svoje stališče do nove vlade.

Proti italijanskim aspiracijam.

Politično društvo »Edinost« v Trstu je imelo dne 28. avgusta izreden občni zbor, na katerem je imel poslanec dr. Rybář velik govor. V svojih izjavah je najprej pozdravil soško armado in njenega poveljnika potem pa obširno pojasnjeval italijansko politiko proti Primorskju. Označil je nesrečno avstrijsko politiko, ki je

Primorsko takorekoč izrečno pripravljala za italijansko aneksijo, zavračal italijanske aspiracije, ker Primorska ni italijanska, nego jugoslovanska, ter se končno bavil z novim ministrstvom dr. Seidlerja.

Zborovanje je otvoril poslanec dr. Vilfan, poudarjajoč, da je sklican zbor, da zavzame tržaško Slovenstvo jasno stališče proti italijanskim aspiracijam.

Po govoru dr. Rybářa je dobil besedo dalmatinski Hrvat dr. Beroš, ki je nasvetoval, naj društvo »Edinost« poskrbi, da se sklenjena resolucija sporoči v Istro in v Dalmacijo. Končno je bila sprejeta tudi resolucija, ki zahteva združenje beneških Slovencev s celino jugoslovanskega naroda.

Občni zbor političnega društva »Edinost« je sprejel sledečo resolucijo:

Z ozirom na pogajanja, ki se glasom časnikaških vesti vršijo med srbskim ministrskim predsednikom Pašićem in italijansko vlado v svrhu, da se doseže sporazum glede obojestranskih aspiracij na avstrijsko Primorje in na Dalmacijo,

sklenili so Jugoslovani, zbrani dne 28. avgusta 1917. l. v Trstu na izrednem občnem zboru političnega društva »Edinost«, po zaslišanju poročila državnega poslanca za V. volilni okraj tržaški, dr. Rybářa ta-le protest:

Vsako razpolaganje z ozemljem Dalmacije in avstrijskega Primorja, obstoječega iz mejne grofije Goriško-Gradišanske, neposrednega mesta

tržaškega in mejne grofije istrske, brez sodelovanja in proti volji ogromne večine prebivalstva teh pokrajin nasprotuje pravici do samoodločevanja narodov, označeni od ententnih vlasti ravno glede malih narodov kot glavni vojni cilj.

Priklopljenje teh pokrajin k italijanskemu kraljestvu bi pomenjalo tudi krvavo kršenje narodnega načela, kajti, izvešči furlanskega ravnino ob desnem bregu Soče do Krmina, in nekaj na pol poitalijancenih mest na obali, so vse te pokrajine obljude izključno le po slovanskem prebivalstvu, ki tvori tudi v Trstu samem, zlasti pa v njega okolici, edini, v resnici domači avtohtoni element, a v Dalmaciji predstavlja 98% vsega prebivalstva.

V gospodarskem oziru bi odtrganje teh pokrajin imelo za posledico odrežanje čisto slovanskega zaledja od dohoda do morja, ki bi spravilo celo Jugoslovansko pod gospodarsko nadvladje kraljevine Italije in bi moralo v najkrajšem času izzvati najhujši odpor in nove vojne komplikacije.

V Trstu zbrani Jugoslovani, stojič neomajno na stališču deklaracije »Jugoslovanskega kluba« v dunajski poslanski zbornici od 30. maja 1917. protestujejo zato najslabesneje proti predznamenju italijanskim aspiracijam na prej omenjene jugoslovanske dežele in proti vsakemu samovoljnemu odločevanju o usodi teh dežel, zlasti pa proti temu, da bi se tudi ena sama ped jugoslovanskega ozemlja žrtvovala italijanski pohlepnosti.

Enajsta soška bitka.

14. dan bitke uspešno končal. — Včeraj ponehalo bojno delovanje. — Trst zopet bombardiran.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 31. avgusta. (Kor. urad.) Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

Pri Skali v vzhodni Galiciji so sunile naše čete v napadu z uspehom v sovražne jarke.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Trst so včeraj opoldne četrtič sovražni letalci napadli, niso pa napravili nobene omembe vredne škode.

Na Krasu je bilo razmeroma mirno.

V prostoru pri Gorici je prisilil Italijane z velikimi žrtvami spojeni polom njihovih zadnjih napadov k bojni pavzi, ki smo jo porabili v to, da smo dvignili še nekaj ostalih sovražnih gnezdi.

Enako ni prišlo severno od Kala, ko so se bili zjutraj še nekateri potamni sunki sovražnika ponesrečili, bez dan do nikakega večjega boja več. Tem bolj silno so se vrgle italijanske divizije zopet na v ravnozemnem odseku se razprostirajočo fronto, na naše pozicije pri Podleščih, pri Madonih in pri Britofu ter na goro Sv. Gabrijele, ki stoji že sedem dni v središču soške borbe. Z izredno živavostjo je izvršil sovražnik napad na napadom. Zopet se je bilo zahvaliti hrabrosti in vztrajnosti čet iz vseh delov Avstrije in Ogrske, da smo v valovnenju bitke sem in tja znagovito obdržali vse pozicije. V večernih bližinskih bojih so se disciplina, bojna morala in ob temeljiti izvežbanosti sloneča bojna sila nepopadljivo preizkusile. Polne svežega napadalnega duha so dvignili naši oddelki zvečer pri Britofu, ko so Italijani v svojih napadih nekoliko po-

pustili, 3 častnike, 110 mož in 2 strojni puški iz sovražnega jarka. Tako je bil tudi 14. dan boja za naše čete dan uspeha.

Na Koroškem nobenih posebnih dogodkov.

Ob južnotirolski meji, severozapadno od Bezzece, smo iztrgali sovražniku neko oporišče. Italijane, kar jih ni padlo v boju, smo vjeli.

Šef generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 31. avgusta. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armada fronta prestolonaslednika Rupprehta Bavarskega.

Na Flandrskem se je proti večeru stopnjevalo bojno delovanje artiljerij ob obali in med Ysero in Lyso. Ponoči je prišlo večkrat do spopadov v predpolju naših pozicij. Več Angležev smo vjeli.

V Artoisu so se razvili severno od Lensa krajevni boji, ki so trajali do teme. Jug - zapadno od Le Cateleta so iztrgale lovske stotine Angležem del njih zadnjega uspeha. Vjeli smo številne sovražnike. St. Quentin je ležal zopet pod francoskim ognjem.

Armada fronta nemškega prestolonaslednika.

V vzhodni polovici Chemin des Dames je bilo streljanje živahno.

Pred Verdunom je prešel moteči ogenj na obeh bregovih Mose zopet v močan artiljerijski boj, do novih napadov pa do sedaj ni prišlo.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada fronta generalfeldmarš. princa Leopolda Bavarskega.

Severo - zapadno od Dvinska so sunili ruski stražunski oddelki pod zaščito ognja pri flukstu naprej. Posadka našega jarka je vrgla sovražnika nazaj. Enako brezuspešna so ostala ruska podvzeta ob Naroškem jezeru. Pri Skali je prekorajilo nekaj naših stotnij Zbruč, vdrlo v ruske črte ter se vrnilo po razdejanju naprav v jarkih z vjetimi in plenom preko reke. Med Dnjestrom in Donavo je položaj neizpremenjen.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

V veliki vročini je trajalo stopnjevano bojno delovanje. Ob Dobrem polju smo s težkimi izgubami zavrnili srbske oddelke, jugo - zapadno od Dojranskega jezera pa angleške bataljone.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 31. avgusta. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 31. avgusta zvečer.

Položaj je neizpremenjen.

14. bojni dan. Tudi 14. bojni dan je potekel ugodno za naše črte. Na tolimskem odseku so bili samo artiljerijski boji, na banjski planoti do hriba Sv. Gabrijele pa je zopet divjal ljut infanterijski boj. Italijani so imeli na tem prostoru ogromne izgube, vendar so zopet jurišali besno s svežimi četami. Severno Kala in pri Podleščih je njihove bataljone deloma že naš ogenj pognal nazaj, deloma so bili vrženi z baloneto in ročnimi granatami. Štirikrat se je zagal sovražnik pri Madonih, petič se je vrnil v del naših jarkov. Rezek protisunk jih je vrgel zopet ven. Na prostoru pri Britofu (Grgar) ni mogel sovražnik doseči najmanjšega uspeha, čeprav je vedno nove čete zbiral za juriš. Največji napori njegovi so veljali zopet Sv. Gabrijele pa tudi mu niso uspeli. Na prostoru pri Gorici in na Krasu je bilo razmeroma mirnejše. Ogromne izgube so diktirale Italijanom odmor. Zvečer je opešal sovražnik tudi na drugih frontnih delih. Tuse je pokazala moralnična premoč naših čet v vsej svoji vrednosti. Naši napadalni oddelki so navallili zvečer na italijanske pozicije, pobili del posadke v jarkih, vjeli nad 100 mož in vplenili dve strojni puški. Naše patrulje so zopet pridobile dele jarkov, ki so bili ostali še v italijanski lasti.

Strahno pustošenje in razdevanje slovenske zemlje gre dalje svojo pot. Znani italijanski vojni poročevalec Barzini pravi, da nikdar, odkar svet obstoji, ni divjal trdovratnejši in ogromnejši boj med ljudmi kakor je sedanja neprestano trajajoča bitka. In ta je usojena ravno slovenski zemlji. Rušijo se slovenski domovi, granate jih raztreskajo v prah, zemlja se trga, drevje je razbito, gozdovje uničeno. Krasna Goriška se izpreminja v pušjo, gola reber štrli v zrak na prejel plodonosnem svetu. Jok in stok, zapuščenje rodne krova, novi begunci izročeni razjedajočemu trpljenju. Pa še solnce posije na to gorje in po kaže sovražnika, kako se veseli ob svoji razpeti trobojnici na razsutem slovenskem svetu. Od Rombona mimo Gorice tja do devinskih razvalin besni kruto morenje, pada mož za možem, strašno tuljenje topovskih izstrelkov se meša v divje kričanje borečih se nasprotnikov, strup, vse močje merilno orodje divja naokrog in

uničuje ljudi. In miru nimajo niti oni v grobu. Z grozo smo čitali, da je goriško pokopališče sesuto, sestreljeno, razmetano. Boj se ni ustavil pred vrati mirnega počitka, nego bruhal je noter in zatulil med grobovi ter jih razdjal. Srce se trga človeku ob mislih na to. Sveta Gora je raztolčena, niti ne pozna se več, kje je stalo veliko svetišče, kamenje, grušč, vse raztreščeno, to je vrh Svete Gore. Koliko Goričanov je hotelo biti pokopanih na Sveti Gori. Zgodila se je njihova volja. Granate so odprle grobove in razdrobile kosti ter jih raznesle po zraku. Tudi kardinal Missia si je bil postavil poslednje počivališče na Sveti Gori. Slovenski rod s trpkimi čustvi sledi bojnim dogodkom, žaleč že skorajšnjega konca in kaznovanja sovražnika, ki steza svojo grabežljivo roko po zemlji, ki ni bila nikdar njegova. Po italijanskih mestih pa pleše te dni bučno, strastno veselje. Samo radi Svete Gore so bili v Rimu, Turinu, Milanu in drugodi manifestacijski obhodi, polni navdušenja in prepričanja o končni zmagi. Slovenski narod upa na pravico, da ga ne zapusti, marveč mu vrne, kar je vzelo, in ohrani, kar ima, ter ga za prestano gorje bogato poplača.

Politična odločilna bitka. »Nene Zür. Nachrichten« označajo ogromno italijansko bitko za manjšo vojaško in več politično odločilno bitko, vsaj za Italijo, potem morda tudi za svetovni mir. Ako se Cadorna ne posreči prvovrstni uspeh, je bila ofenziva brez koristi in v efektu poraz. Uspehi, kakor zasedenje Svete Gore so pri takem navalu, kljub bravuri, samo bagatele. Italijanski poraz bi ne zadel toliko Cadorna, marveč v glavnem vlado in bi provzročil mirovno gibanje odločilne krepkosti.

Pomen hriba Sv. Gabrijele. Poročevalec »Köln. Zeitung« pravi, da ako bi tudi Italijanom uspelo zasesti Sv. Gabrijele, ki je stebel na voglu obeh sklepajočih se pozicij, bi ostalo to za splošni položaj še vedno brez vsake odločitve, ker bi se mogla nova črta zopet nekoliko vpogniti. Slo bi pri tem k večjemu za ostanek banjske planote, katere imamo polovico, in za poskus odbitka s Sv. Gabrijelem izpostavljenega kosa južno sklepajoče fronte.

Sovražnikove premise težka z mola. Cadorna je najbrže precenjeval svoj uspeh na banjski planoti. Sodil je, da ima pred seboj taktično porazeno četo, zato je silil za njimi v upanju, da mu bo mogoče kar pomandirati nove črte. Premise so bile težka z mola. Po izrecni taktični zmagi je tiščanje za sovražnikom povsem na mestu, kakor na primer po našem prebitu v vzhodni Galiciji, ali v Cadornovem slučaju se je porabil pravi princip pod nepravnimi premisami in zato ni držal. Naše čete so sprejele dobro pripravljene v svojih novih pozicijah italijanske napade in jih odbile. Naš umik se je izvršil nemoteno, po načrtu, v dobro urejeno črto. Italijani niso dosegli nikake odločilne taktične zmagave, zato pa niso uspeli v svojem zasledovanju, marveč so imeli samo velike izgube.

Dve prebitni mesti. Italijansko napadalno gibanje proti Sv. Gabrijele in proti prostoru Kal - Podlešče kaže jasno dve prebitni mesti: Sv. Gabrijele in Kal - Podlešče. Hrib Sv. Gabrijele je ločen od Svete Gore z zarezo, globoko 300 metrov. Njegova pobočja so razpredena, njevo jugozapadno vnožje pada precej strmo v dolino. Tam ima zlasti na 307 metrov visokem robu Sv. Katarine izpostavljeno trdno postojanko. Obramba gre od tu dalje mimo goriške pokopališča, Grčine in Sv. Marka. Pred zavzetjem Svete Gore so mogli Italijani Sv. Gabrijele napadati samo z zapada, oziroma Sveto

Katarino, njegovo vzožje, odslej pa je napadala zmožnost tudi na severu in severovzhodu, slednja od Britofa (Grgarja). S severa mora biti torej premagana globoka zarez in z Britofa flankirajo sovražni napad naše nasproti ležeče pozicije. Zbog kamenitega značaja severnega dela in glede na ozko napadalo površino, ki jo nudi severni rob planote na hribu, zadeva italijanska infanterija na znatne težave. Zato pa italijansko armadno vodstvo hoče pomagati tudi z južne strani. Drugo prebitno mesto je Kal - Podlešče, torej srednji del vse vzhodno Sočnega loka nahajajoče se visoke planote. Italijanske operacije na banjski visoki planoti so smatrati za poskus obkoljenja potom nadaljnjega pritiskanja ali posrečenege prebitja. Cadorna je svoj namen, direktno vdreti v Trst, za sedaj odložil in poskušal z dosedanjimi pridobitvami doseči ta cilj indirektnim potom na severu. Pot pa mu je zaprta tukaj in tam. Veliko prebitje, katero je nameraval Cadorna, se more smatrati že za ustavljeno.

Neutralna sodba o italijanski ofenzivi. Iz Amsterdama poročajo, da vsi listi se bavijo obširno z italijansko ofenzivo, sodeč, da so Italijani dosegli z zavojevanjem Svete Gore samo lokalni uspeh in da ne dosežejo pri sedanjih ofenzivah nikake večje odločitve. Vojaški sodruinik »Nieuwen Courant« meni: Zavojevanje Svete Gore je rezultat enajste ofenzive, kakor je bilo zavojevanje Kuka rezultat desete. Enajsta bitka ni približala Italijanov k njihovevemu pravemu cilju, k Trstu. — Stockholms Dagblad« piše: Kljub številni premoči, in kljub brezobzirnemu žrtvovanju ljudi in municije Italija tudi topot ob Soči ni dosegla nikake odločilne zmage.

Kocka je padla. Vojni poročevalci lista »Reichspost« sodi, da je kocka ob Soči že padla Italijanska ofenziva je že dosegla svoj višek in z žilavim nadčloveškim borenjem si je avstro - ogrsko orožje priborilo uspeh proti premoči. V celi vrsti besnih bojev za masiv Sv. Gabrijela, ki so se izbili dne 28. avgusta, so bili Italijani poraženi z ogromnimi izgubami. Sovražnik je spoznal, da ne more premagati nasprotnika z enim udarcem, sedaj se vkopava ob vsej bojni fronti. Ni še končana enajsta bitka, ali kar pride, bo le še izraz obupnega omedlavanja sovražnika.

Ententa išče odločitev na soški fronti. Od italijanske meje se poroča: Italijansko armadno vodstvo je pripravljeno, nadaljevati ofenzivo z vsemi sredstvi. Zavezniški podpirajo Italijo kakor nikdar prej. Neprestano dohajajo v italijanske luke transporti za soško fronto. Anglija pošilja dan na dan novo artiljerijo, municijo in potrebno moštvo. Francija pošilja letala, tovorne avtomobile in municijo. Ententa smatra soško fronto sedaj za najvažnejšo in je pripravljena, podpirati jo še nadalje v vsaki obliki. Anglija je baje ponudila Italiji čete, ali v Rimu so ponudbo odklonili, češ, da se hočejo vojskovati z Avstro - Ogrsko sami. — »Tagesspiegel« pa poroča z italijanske meje: Vse italijanske rezerve odhajajo dan in noč na fronto. Iz Milana so bile poslone na fronto zopet one čete, ki so prišle pred 14. dnevi s fronte. Vsi vojaški kritiki milanskih in turinskih listov soglašajo v tem, da se je Cadorna odločil, da hoče vojno na vsak način končati in sedaj doseči odločitev.

Bissolati na fronti. Iz Curnia poročajo, da pri sedanjih ofenzivah igra veliko vlogo minister Bissolati. Nahaja se med alpini in se je udeležil turšja na Selo pa tudi sploh je vedno v najsrednejši bojni črti.

Nove demonstracije proti vojni. »Avanti« naznanja nove demonstracije proti vojni po raznih italijanskih mestih. Udeležile so se jih tudi žene in otroci vpoklicanih.

Gorica, Arnoldo Fraccaroli je bil v Gorici. O svojem posetu piše v »Corriere della sera«: Prihajam iz Gorice, ki je stoječa v središču bitke zavita v oblake topovskega dima. Vsak trenutek udari kaka granata na tla ali v hišo, lomí drevje in vžiga okoli stolpov: in vendar to mesto živi. Se vedno šteje nad tri tisoč prebivalcev, ki silijo vedno globlje v zemljo. Ceste so zastrte, da so odtegnjene pogledu sovražnika. Na Travniku govori stara dama s prijatelji, neki gospod v belih hlačah dvori neki dami v belem poletnem klobuku. In mesto je vendar le samo ogrado prejšnjega mesta. Neverjetna reči se tu dogajajo. Prva črta avstrijske črnambe vzhodno Gorice je skoro povsodi zavojevana. Odpor tamkaj je najlutejši. To je eno samo gnezdo strojnih pušk. Povsodi so težki topovi in strašne strojne puške zabarikadirali pot. Dan poseta je dal sijane epizode ali bil je težak dan. Fraccaroli je veličnik: una giornata durissima.

Italijanski in angleški monitorji pred Trstom. »Tribuna« opisuje delovanje italijanskih in angleških monitorjev pred Trstom. Italijanski so večji in močnejši kakor angleški, imajo artiljerijo največjega kalibra in dalekosežnosti, ki prekaša ono avstrijskih dreadnoughtov. Monitorji so oklopne ladje posebne vrste, kakor so tanki avtomobili posebne vrste. Vozijo počasi ali so jako porablivi. Ko so angleški monitorji obstreljevali Ormado, so napadli italijanski monitorji vojaške naprave v Trstu in presenetili sovražnika, ki brezuspešno odgovarjal samo iz baterij pri Nabrežini. Naši torpedni čolni so zaprli zaliv in avstrijska mornarica se ni upala zapustiti Pulj. Sele ponoči so preleteli sovražni letalci morje in so metali bombe tja, kjer so slutili monitorje. Italijanski kralj vrne obisk Poincaréju. Rimska tiskovna agentura »Informazione« poroča, da italijanski kralj odpotuje v kratkem v Pariz, da vrne obisk predsedniku francoske republike Poincaréju. Dan odhoda še ni določen; odvisen je od poteka bitke. Ako bi se vršili na fronti za Italijane ugodni dogodki, bi kralj Vittorio Emanuele v najkrajšem času pohitel v Pariz, kjer bi ga seveda slovesno sprejeli. Ali takih dogodkov ni, zato sprejem najbrže ne bo tako sijajen.

Italijanska konjenica pri Grgarju. Iz vojnih poročil: Pod varstvom Sabotina je bil zbral Cadorna lanziere, ki so prodirali preko Britofa in poskušali nenaden napad. Uspeh ni bil tak, kakršnega so menda pričakovali. Strojne puške so pokosile konjenike. V prejšnjih bitkah je bila konjenica samo pripravljena, da bi v slučaju prebitja hitro zasledovala sovražnika, v akcijo pa je stopila samo enkrat pri Trziču in bila tepena. Sedaj pa se je pojavila kar nakrat v hribovitem svetu pri Grgarju.

Vojaki iz srednje in južne Italije ob soški fronti. Iz vojnih poročil: Značilno je dejstvo, da tvorijo italijansko ofenzivno armado ob Soči skoro izključno vojaki iz srednje in južne Italije. Iz gorenje Italije so redki. Polki iz srednje in južne Italije veljajo za najboljše, posebno Sicilijaneec velja za prvega vojaka. Ubežnikov iz sicilijanskih polkov ni. Te porabljajo na najtežjih točkah. Brigada Messina stoji že meseca na pobočjih Svete Katarine in Sv. Gabrijela. Sicilijanci verujejo pripovedanju svojih oficirjev, da se z vjetniki pri nas neusmiljeno postopa, zato pa se branijo vjetništva do skrajnosti. Tudi alpske formacije so pritegnjene na Kraško fronto. Oddelki minometov so sedaj zbrani v poseben zbor in porazdeljeni med formacije po pododdelkih.

Dan neznanega bojnega delovanja. Iz vojnoporočevalskega stana dne 31. avgusta zvečer: Na Soči je sledil dva tedna nepretrgoma trajajočim bojem danes dan neznanega bojnega delovanja.

Wolffov urad poroča: Na vzhodu je bil boj na severni fronti živahnejši. Severno od Dvinska so poskusili Rusi večkrat s sunki patrulji, ki pa smo jih vse zavrnili. Pri Berezanki so izvršili Nemci več uspešnih izvidnih sunkov.

Ruski direktorij. Bern, 31. avgusta. (Kor. ur.) Listi poročajo iz Petrograda: V petrogradskih političnih krogih kroži neprestano vest, da se bo sedanja vlada nadomestila s petčlanskim direktorijem, ki bo imel vso oblast do sestanka konstituanke.

Moskovska konferenca. Na državni konferenci je izjavil predsednik dume Rodzanko, da je bila nesreča Rusije, da od dume v sporazumu z delavskim in vojaškim svetom ustvarjena revolucionarna oblast ni korakala ramo ob ramo z ljudskim zastopstvom, marveč je ljudsko zastopstvo potisnila na stran.

Vodja kadetov Miljukov je konstatiral, da označujejo oba meseca uprave koalicijske vlade samo dve tehniški kapitulaciji pred utopističnimi zahtevami delavskega razreda in ekstremno nacionalističnimi zahtevami raznih narodov Rusije.

Kerenjski in Kornilov. Rotterdam, 30. avgusta. (Kor. ur.) »Nieuwe Rotterdam Courant« poroča iz Londona: Kakor poročajo iz Petrograda, se zdi, da je prišlo med Kornilovom in Kerenjskim do spora. Lovica se jezi nad teatralnim nastopom Kornilova v Moskvi. Telesna straža je obdajala njegov voz, kateremu je sledilo mnogo avtomobilov. Njegov obisk v Iberski kapeli s čudno Matejko božjo, prej vedno del ceremonij carja v Moskvi, je bil s sijajem pripravljen. Ko je prišel Kornilov v dvorano, ga je desnica sprejela s pozdravi, dočim je levica molčala. Pri vstopu Kerenjskega je bilo narobe, molčale so meščanske stranke.

DROBNE VESTI IZ RUSIJE. Petrograd, 30. avgusta. (Kor. ur.) Grofica Panin je bila imenovana za državno tajnico. V Petrogradu so zmanjšali množico kruha za osobo. Ob večerih je bilo lakota.

Iz Moskve poročajo: Valed ugovora zastopnikov delavskega in vojaškega sveta ter kmetskih zastopnikov moskovska državna konferenca ne bo manifestirala za nadaljevanje vojne. Iz istega vzroka se tudi ni prenesla posebna državna oblast na Kerenjskega in Kornilova.

Finski deželni zbor. Helsingfors, 30. avgusta. (Kor. ur.) Ruske čete, ki so bile zasedle deželno-zborsko poslopje, so preprečile poslanecem vstop; 79 socialističnih poslancev je šlo nato v poslopje starega deželnega zbora ter sprejelo s 44 glasovi proti 35 glasovom resolucijo, ki priznava, da se je na postaven način vršila seja.

Finska pred lakoto. Iz Helsingforsa poročajo: Finski grozi lakota. Senat je protestiral v Petrogradu, da obljubljene velike množine žita za Finsko še niso dosele.

Japonska pomoč. Zeneva, 30. avgusta. Nasproti upanju ententnega časopisa na pomoč Japonske je izračunal pariški list »Le Paix«, da bi se mogel izvršiti transport 400.000 mož na vzhodno fronto v najugodnejšem slučaju tekom 10 mesecev.

Wolffov urad poroča: Na Flandrskem se je angleški napad ustavil in ne gre naprej. Pač pa je opaziti pri Nemcih večje bojno delovanje. V raznih odsekih fronte so Nemci izboljšali svoje pozicije ter nekoliko napredovali. Tudi v številnih bojih patrulji so imeli Nemci uspeh. Krajevni boji so trajali vso noč. Na obeh straneh St. Quintina je bilo streljanje slabotno. Samo mesto samo, zlasti okolico katedrale, so Angleži in Francozi ob 9. zvečer močno obstreljevali. Rano jutraj so Nemci v protisun. zopet odvzeli Angležem nedavno na višini 140 jugozapadno od Venuilla zavzete jarke. Secolo poroča iz Pariza: Ofenziva pred Verdunom je ustavljena, da dobi francosko armadno vodstvo časa, da zavzete točke utrdi. Ta čas se bo na Flandrskem vršila akcija Angležev.

FRANCOSKO URADNO POROČILO. 29. avgusta popoldne. Na fronti ob Aisni boj topov s presledki; naš ogenj je razstrelil skladišče municije pri Courtesonu. V okolici Verduna precej silen topovski ogenj v odseku Avocourt in višine 304. Zavrnili smo sovražne izvidne oddelke, ki so skušali dospeti do naših črt severno od gozda Caurières. Številno neranjenih vjetih iz okolice Beaumonta od 26. avgusta sem znaša 1470, med njimi 37 častnikov. — Povsod drugod je bila noč mirna.

Nova angleška vojna stranka. »Times« prinašajo oklic 27 oseb, med njimi 6 peorov in 6 poslancev, ki pravijo, da izstopajo iz konservativne stranke in ustanavljajo narodno stranko. Nova stranka zahteva energično nadaljevanje vojne do popolne zmage, pošteno spravo in politiko, nastopa proti prodaji plemiških predelkov, proti razrednemu boju med delavci in delodajalci in za kar največje razširjenje produkcije ob primerni mezdi in primernem dohodu.

Novi stranki pripadajo večidel osebni prijatelji ministrskega predsednika Lloyd Georgeja.

Angleške izgube na morju. Amsterdam, 31. avgusta. (Kor. ur.) »Allg. Handelsbl.« poroča iz Londona, da je bilo od 17. februarja sem od podmorskih čolnov potopljenih skupaj 695 angleških ladij, od teh 525 z več kakor 1600 tonami. — Brezuspšno napadenih je bilo 452 ladij.

Ameriški podmorski čolni. Rotterdam, 31. avgusta. »New York Times« poročajo, da so trije ameriški podmorski čolni izgotovljeni. V celem jih građe 300, ki bodo izgotovljeni meseca novembra.

V Makedoniji so imeli Srbi pri opetovanih napadih na vas Dobropolje dne 30. avgusta popoldne težke izgube. Angleški napad na dojransko pozicijo se je zvečer zlomil v obrambnem ognju zaveznikov. V divjem neredu je bežal sovražnik nazaj v svoje jarke.

TURŠKO URADNO POROČILO. 30. avgusta. Kavkaška fronta. Precej živahno obojestransko patroljsko delovanje. Sovražni poskus, izkrcati s torpedovke vojake v Voni, so naše postojanke preprečile. Nato so obstreljevali mesto, ki se n branilo. Bolnišnica in nekaj drugih poslopij je bilo poškodovanih. — Sijajna kavkaška fronta. Dne 27. avgusta sta dve angleški stotniji prodrli proti našim pozicijam vzhodno od Gaze, naš ogenj pa jih je zavrnil. V noči na 28. t. m. se je vršil v predpolju boj neke naše patrulje z Angleži. Sovražnika smo vrgli nazaj.

Gunaris obtožen. Bern, 31. avgusta. (Kor. ur.) »Petit Parisien« poroča iz Aten: Člani večine zbornice so soglasno sklenili, zahtevati od zbornice, da se Gunaris, ki je sedaj interniran na Corsiki, obtoži zaradi najetja 800milijonskega posojila v Nemčiji in zaradi preda je forta Rupel v vzhodni Makedoniji nemščini in bolgarskim četam.

PRITISK NA ŠPANSKO. Madrid, 31. avgusta. Tu se je razvedela izjava francoskega ministrskega predsednika Ribota, da je bilo zaprtje španskih pristanišč za nemške podmorske čolne neposredno od Francoske izsiljeno od Španske. Glasom sodb neodvisnih španskih listov so politični nemiri in oživele stavke delavcev tudi izzvale od Francoske, ki hoče Špansko pridržati svoji vojni »Humanité« in »Vie-

toire« priznavata, da namerava Francoska odstraniti monarhijo in kralja Alfonza ter ustanoviti špansko republiko pod grofom Romanonesom.

Francija in papežovo mirovno posredovanje.

Francoska javnost je soglasno odklonila papežovo mirovno noto. Značilno je, da se je prav katoliško časopisje izreklo kar najostreje ter izreka mnenje, da je papež postopal pristransko. »ECHO de Paris« je pisal: »Stojimo gredi najstrašnejše katastrofe v zgodovini človeštva. Rimski pastir se je oglasil, kar je pač njegova dolžnost. Kristjanstvo ima utis, da izreče veliko moralčno razsodbo. Zmoti! Papež se je zadovoljil z vlogo političnega posredovalca. Neče razlikovati med napadenci in med napadeli, ne med nedolžnimi in med krivci. Stopi! Na ta zgolj posvetna tla, je odprl vrata razpravljanju in se izpostavil nevarnosti, da mu bodo ugovarjali katoličani Francije, Italije in Zedinjenih držav. V tem tiči slabost mirovne note papeža Benedikta XIV. Svojo avtoriteto za jama papež iz moralnega poziva cerkve, a se je sam pripravil ob njo s tem, da je zdrnil na polje čistega političnega oportunitizma. Kak Gregor VII. bi bil drugače govoril: »Kar sem ljubil, je bila pravica.« — V tem smislu pišejo tudi drugi strogo katoliški listi. — Republikanski listi očitajo papežu, da v svoji noti ni povedal nič določnega ne o Alzaciji in Lotaringiji, ne o Trstu in o Tridentu, ne o odškodninah in garancijah. — Socialistični listi pišejo še najbolj ugodno o papežu, menda, ker bi ga radi pridobili za zaveznika stockholmske konference, vendar tudi socialisti nečejo odpušiti papežu njegove »moralčne nevtralnosti«. Ti listi pravijo: Kaj bi bila katoliška cerkev brez Avstrije in kaj bi bila Avstrija brez katoliške cerkve? Če bi bil papež izdal drugačno noto, bi se bil postavil proti avstrijskemu cesarju, ki je pokrovitelj bogate cerkvene hierarhije in proti zastopniku načela o avtoriteti cesarja Viljema II. Papežev projekt o ligi narodov smatrajo nekateri listi za seme, iz katerega naj vzklije nova »sveta rimska država nemške narodnosti«. — Vlada »Temps« se je o papeževi noti tudi izrekel jako nepopolno in je izjavil, da Francija danes lahko zakliče v Rim tako, kakor je svoj čas zaklical kralj Ludovik XIV.: Rimski dvor je mojega prijateljsva neprimerno bolj potreben, kakor jaz njegovga.

Reparation. Bern, 30. avgusta. (Kor. urad.) »Journal des debats« poroča, da pripravila angleška socialna demokracija poročila, ki določa mirovne pogoje in zahteva, da se povrne škoda iz skupnega fonda, ki ga ustanove vse bujujoče se države. Ljudstvo v Alzaciji - Lotaringiji, na Poljskem, na Balkanu, v Armeniji, Indiji, Algeriji, na Irskem itd. naj bi si samo z ljudskim glasovanjem izbralo vlado. Mezopotamija naj se vrne Turčiji, nemške kolonije pa Nemčiji.

WILSONOV ODGOVOR PAPEŽU. Lugano, 31. avgusta. Angleški poslanik je izročil večeraj popoldne papeževemu državnemu tajniku od državnega tajnika Lansinga podpisani odgovor na papežovo mirovno noto. Popolni tekst tega odgovora izide danes v italijanskih listih. Odgovor pravi ob koncu: Besede sedanje nemške vlade ni mogoče smatrati za trajno garancijo, razen če podpre to besedo tako odločen dokaz volje in namena nemškega naroda samega, da to lahko sprejmejo drugi narodi. Čakati moramo na te nove dokaze namenov velikih narodov centralnih držav. Dal Bog, da jih dobimo kmalu ter da obnove zaupanje vseh narodov v dobro vero narodnosti in v možnost mirovnega sklepa.

Italijanski odgovor papežu. »Corriere della sera« pravi, da Italija še ne bo kmalu odgovorila na papežovo noto.

Japonski odgovor papežu. Zeneva, 30. avgusta. »Le Journal« poroča, da je japonska vlada odgovorila odklanjajoče na papežovo noto.

Poljaki in ruska revolucija.

Dopisnik »Frankfurter Ztg.« je v Varšavi obiskal generalnega guvernerja Beselerja in ga vprašal za njegovo sodbo o mišljenju Poljakov. Generalni guverner mu je odgovoril: Danes je dobiti sovražnost od Rusije le še med intelligenco in pri gotovih delih nižjih slojev, manj pa med kmetovalci, katerim doni mlo na ušesa rusko razdeljene zemljišče. Geslo o odtrganju od Rusije je dobilo vsled ruske revolucije v bistvu drug pomen; zdaj je nastopila »svobodna Rusija« proti »avtokratično podjarniljeni Nemčiji, a med njima stoji »nevtralna Poljska«. Poljaki hočejo biti nevtralni, da bi mogli po vojni samostojno sklepiti zveze z drugimi državami. Lahko si je predstaviti, kak faktor bi bila samostojna poljska država, broječa kakih 20 milijonov prebivalcev, in ki bi imela armado, katero smo ji mi med vojno izvezbali. Govori se, da je ruska nevarnost za vedno odstranjena. A danes še nimamo nobenega pojma, kako se razvijejo razmere na Ruskem. Računa se, da odpadejo od Velikorusov različne narodnosti, ali to vprašanje še ni rešeno. A če se tudi tako zgodi, bodo Velikorusi še vedno 60milijonski narod, ki v nedolgem času dosežejo 100 do 120 milijonov duš. Računati se mora pa tudi s tem, da so Rusi začeli šele sedaj svoje sile prav razvijati in da se prerineko do morja. Nevarnost za Nemce tiči tudi v tem, da se je v poljskih glavah obnovila misel Boleslava Hrabrega. Vendar pa misli generalni guverner Beseler, da se bo Nemčija korak za korakom spravila naprej in obrnila Poljake v drugo smer, nego si jo zdaj žele. Odločno je generalni guverner zavrnil očitanje Vsenemcev, da Poljakom preveč popuščajo, češ, da je znal, kadar je bilo treba porabiti proti njim tudi ostre sredstva. Da mora Poljska

— je končal generalni guverner — vzeti nase breme vojne, se razume samo po sebi in mnogo Poljakov to tudi uvideva, a masa ljudstva, razburjena ne samo po političnih voditeljih, nego tudi po agentih četverozveze, ne vidi v tem nič drugega kakor nemško barbarstvo in prizadevanje Nemcev, spraviti Poljsko na nič. To je najdrzejše in najgrje obkroževanje, a ljudstvo to veruje in nas zato sovraži.

Naj dostavimo, kar nam piše z ozirom na najnovše poostrenje med Poljaki in Nemčijo naš dunajski — dopisnik dne 30. avgusta:

Iz Varšave je došel na Dunaj odličen poljski politik, ki je prvi prinesel novico, da je odstopil poljski državni svet. Kmalu na to je izšlo uradno poročilo korespondenčnega urada, ki je potrdilo to vest. Državni svet je izvolil poseben odbor, ki bo namesto njega vodil vse državne upravne in gospodarske zadeve, zlasti šolstvo in sodstvo v zmislu ukrepov avstrijskih oblasti. Kaj naj pomeni ta odstop, more presoditi vsak pozoren motritelj poljskih odnošajev. Po ruski revoluciji se je poostrišlo razmerje med Poljaki in nemško upravo in obenem so poljski pogledi padli na Prusiji pripadajoče poljske pokrajine na Poznanj in na vzhodno Prusijo tja do Odanskega. Spomnili so se kolonizacijskih načrtov, za katere so Nemci izdali toliko milijonov državnega denarja in upravnih šols. razmer, v katerih žive Poljaki na Pruskem. Prišlo je k temu zapretilje visokih šol na Poljskem, razoroženje legijonarjev, ki so jih celo internirali, a retacija legionarskega brigadirja Pilsudskega in še drugih visokih oficirjev, internacije politikov in še druge stvari. Tako je končno prišlo do odstopa državnega sveta. Državni svet je nemški upravi, da bi pač ne dobila naenkrat popolnoma prostih rok, zapustil odstop, ki naj vodi njegove posle. Za koliko časa in bodo li Nemci s tem zadovoljni? Morda odstopi tudi ta odbor, kar bo povod novemu razburjenju. Se huje bi pa bilo, ako bi Nemci ta odbor odpravili. Vsekako je ta odbor jako previdno nastavljena coklja ali morda tudi past.

POLJSKI DRŽAVNI SVET. — POLJSKI POMOŽNI ZBOR.

Dunaj, 30. avgusta. Sporazumno med Nemčijo in Avstro - Ogrsko se bo poljski pomožni zbor uporabil na fronti, ker zahteva splošna ofenziva sovražnikov zbranje vseh vojaških sil. Na fronti bo poljski pomožni zbor pod avstro - ogrskim poveljništvom. Kakor hitro bo to vojaški položaj dopuščal, se bo poljski pomožni zbor vrnil svojem pravevemu namenu, da tvori kader za poljsko vojsko.

Varšava, 30. avgusta. (Kor. ur.) Vladna komisija obeh okupacijskih vlad sta v provizoričnem državnem svetu podala to - le izjavo: Zavezniški vladi izrekata svoje obžalovanje, da so člani provizoričnega državnega sveta odložili svoje mandate, ter je to obžalovanje tem bolj živo, ker so pogajanja obeh okupacijskih vlad glede imenovanja poljske vlade pred zaključkom.

Kakor že znano, je bila poljska legija iz vzrokov nujnih vojaških potreb poslana na jugo - vzhodno fronto. Za tako dolgo bo stala legija pod avstro - ogrskim poveljništvom. Zavezniški vladi niti trenutek ne dvomita, da bo poljska legija, svesta si svoje viteške dolžnosti, tudi to pot storila, kar mora.

Čas, ko se bo vrnila legija svojem pravevemu namenu, da tvori kader za poljsko vojsko, se sedaj še ne da natančno določiti. Ustanovitev poljske armade pa se z odpočkom legije ne prekinje. V kraljestvu poljskem bo ostalo potrebno vežbalno in naborno moštvo. Iz tega sledi, da ni opuščen niti nadaljnje organiziranje poljske armade, niti organiziranje političnih naprav kraljestva Poljskega. Nasprotno upata okupacijski džavi, da se bodo v kratkem ustanovile institucije, ki bodo storile, da bo Poljska vstopila v vrsto samostojnih držav Evrope.

Gospodarske skrbi.

Ministrski predsednik je naznanil, da bo vprašanje o prehrani poglavitna naloga državnega zbora v jesenskem zasedanju. Zaeno je pa tudi naznanil, da je začetek jesenskega zasedanja odložen do konca septembra. Tako zna torej parlament srečno zamuditi čas, ko bi se dalo glede prehrane prebivalstva še kaj izdatnega storiti.

Seveda ne more parlament živl iz rokava stresti; kjer ni dosti živl, se pač ne da čudežev delati. Toda red se da napraviti, konec se da napraviti kaosu, ki so ga povzročile neštivilne, a največkrat nesrečne na redbe o živlilih in o drugih potrebščinah.

Glavna napaka vseh teh naredb je njih centralistična tendenca, ta nesrečni sistem je pravi provzročitelj vseh zmed.

En izgled kaže to dovolj. Dokler ni bilo posebnih naredb glede krompirja, je s tem živlom še slo, a čim je posegel vmes centralistični sistem, so nastale zmede in prišlo je tako daleč, da je krompir, najnavadnejša hrana našega prebivalstva, postala prava redkost. Vlada jo je ravno tako, kakor s krompirjem polomila s sočivjem in s sadijem. Za jesenski krompir se je letos posebno bati; ni ga mnogo in pri tej proceduri, ki je gredisana, se zna zgoditi, da se mnogo krompirja pokvari.

Silne skrbeli ima kranjska dežela s krmo. Pridelek je razmeroma neznan. Se s tem, kar se je pridelalo, se ne bo dalo izhajati. Tudi če bi živinorejcem vsa krma ostala, bi morali poklati dosti več živine, kakor sicer. A pretji nam še nekaj drugega. Kranjska dežela je obsojena, da mora dati za armado ob Soči tri četrte vse krme, ki jo rabi, vse druge dežele pa bodo dale eno četrtno. Kake posledice bo to imelo, si je lahko predstavljati. Živinorejci bodo morali poklati veliko več živine, nego je normalno in zmanjkalo bo mleka, ki ga že itak skoro ni dobili. Od centrale za krmila seveda ni ničesar pričakovati. Zdi se, kakor da ji je produkcija mleka v naših pokrajinah zadnja briga.

Na jesen bo zopet velika stiska za jaja. Kaj pa naj dajo ljudje kuram? Centrala za krmila se doslej nič ne gane, a če ne bo hrane za perutnino, tudi ne bo jaja.

Toda — kaj bi se o tem razgovarjali, ko se živa duša ne zmeni ne za pritožbe ne za nasvete in se le vse dela po kopitu centralističnega sistema.

Ta sistem jo je zavozil tudi z določevanjem cen. En sam, a kričeh izgled pokaže, kako se godi. Strojari in tovarnarji usnja bodo vsi obogatelji do vrtoglavoosti. Evo: če kupi tovarnar 60 kilogramov težko kožo po 5 K, izda zanj 300 K. Rečimo, da znašajo stroški za obdelanje 300 K — kar pa je veliko preveč računano — potem ga je vse skupaj veljalo 600 kron. Iz izdelanega blaga dobi navadno 20 kilogramov podplatov, ki jih proda po 60 K kilogram. Zasluzi torej 1200 K ali 600 K več, kakor je njega to blago veljalo. Odpadki, ki jih seveda tudi spravi v denar, mu ostanejo še za približek zaslužku. Pri takih cenah mora vsak izdelovalec usnja postati milijonar; še ubraniti se ne more.

Navedli bi lahko še nešteto slučajev, ki bi pokazali, kako nesrečno vplivajo vladne odredbe na vse gospodarske razmere, a vemo, da pritožbe v časopisih dandanes nič ne zaležejo, zato se omejujemo na to opozorilo.

Pri razpravi o prehrani prebivalstva, ki jo je ministrski predsednik napovedal za prihodnje zborovanje našega parlamenta, pa bodo poslanci imeli priliko, da z energično popravijo napake, ki jih je storil nesrečni centralistični sistem.

Politične vesti.

Prvi slovenski minister dr. Ivan Vitez Žolger je bil rojen leta 1867. v Devinji pri Slov. Bistrici na Spodnjem Stajerskem. Leta 1894. je bil promoviran za doktorja prava sub auspiciis Imperatoris ter je vstopil v službo politične uprave na Stajerskem od koder je prišel l. 1898. v naučno ministrstvo in l. 1902. v ministrsko predsedstvo. L. 1907. je postal načelnik državnopravnega departementa v ministrskem predsedstvu. To je velevažni urad, ker se v njem rešujejo vsa velika in težka vprašanja, tičoč se na pogodbe z Ogrsko. Dr. Vitez Žolger je postal tedaj ministerjalni tajnik in l. 1915. sekcijski šef. L. 1917. je dobil dr. Žolger viteški stan. Od 1899. je dr. Vitez Žolger tudi privatni docent na pravni fakulteti dunajskega vseučilišča. Tudi kot juridični pisatelj se je dr. Vitez Žolger pridobil velik ugled. Spisal je več razprav in knjig in je zlasti veliko in zasluženo pozornost vzbudilo njegovo delo o avstro - ogrski nagodbi, ki je izšlo l. 1911. Sploh je dr. Vitez Žolger danes priznan za eno prvih avtoritet v nagodbenih stvareh. Glasom cesarskega lastnoročnega pisma je dr. Vitezu Žolgerju v novi vladi določen prav poseben delokrog. Voja je spravila na površje mnogo zadev, ki spadajo v področje različnih ministrstev. Navadno se rešujejo take stvari na interministerjalnih posvetovanjih. Glavna vseh teh zadev je nagodba z Ogrsko. Na željo ministrskega sveta bo dr. Žolger vodil take interministerjalne konference.

Politične konference v Zagrebu. Predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec je v Zagrebu konferiral z zastopniki Starčevićeve stranke prava ter poslanci dr. Smo-

dlako, dr. Vukotičem, dr. Sesardičem, dr. Luginjo in prof. V. Spincičem. Hrv. Riječ pripominja, da vest o konferenci dr. Korošca s hrvatsko - srbsko koalicijo ni resnična. — Konferenci s člani Starčevićeve stranke prava sta prisostvovala tudi srbska poslanca Pribičević in dr. Budisavljević. Dalje je dr. Korošec konferiral v Zagrebu tudi s podpredsednikom bosanskega sabora dr. Dimovićem.

Kaj pa to pomeni? Nemški »Nationalverband« je objavil 29. m. m. o svoji seji komunique, v katerem svari pred mirovnimi predlogi, ki se tičejo Trsta in Tridenta, proti vsakemu poskusu, naj pride od katerokoli strani, ki ima namen spraviti Trst in južno Tirolsko k Italiji. Marsikdo je ostrmel, ko je čital to izjavo, kajti do tistega dne ni noben človek nič slišal o takih poskusih, na katere se nanaša izjava nemškega »Nationalverbanda«. Zdaj se nekaj piše, da izhaja v Švici francoski časopis, pri katerem sodelujejo neki Madžari in da se je v tem listu ventiliralo vprašanje, če ne bi kazalo odstopiti Italiji Trst in Trident, da se doseže z njo mir — a zgol posamezni glas tujega časopisa — vendar ne more biti edini vzrok za tak slovesen protest, kakor ga je izrekel nemški »Nationalverband«. Ta protest je nekaj zagoneten in naravno je, da bi na Trstu posebno zainteresirani Slovenci radi vedeli, kaj prav za prav tiči za njim.

Čehi in Slovenci. Praški »Venkov« je priobčil izpod peresa J. Sedláka zanimiv članek o razmerju med Čehi in Slovenci. Sklicuje se na to, da vidijo nekateri v programatičnih deklaracijah Češkega Svaza in Jugoslovanskega kluba nesoglasje, pravi pa, da v bistvu obe deklaraciji soglašata. Izjava Češkega Svaza se brezdomno naslanja na narodnostno idejo, izjava Jugoslovancev pa tudi. Res, da se češka izjava sklicuje na veliko zgodovinsko pravo, dočim v jugoslovanski izjavi nič takega ni, ker pač Jugoslovanci niso bili nikdar združeni na podlagi enotnega državnega prava. Kakor pa to ne ovira, da zahtevajo na podlagi narod. ideje združevanje vseh Jugoslovancev, tako ne ovira državno pravo Čehov, da na podlagi narodnostne ideje zahtevajo pridruženje Slovencev. Kar se tiče Nemcev na Češkem, pravi, da se mora njih stališče urediti povodom dogovora obeh na Češkem že stoletja skupno živelih narodov. Sklicuje se na več tehničnih izrekov velikega Havlička, pravi članek, da temelje češke simpatije za Jugoslovane v zgodovinski enakosti krute usode. Kakor imajo Čehi svojo Golgato, vendar so Jugoslovanci najnesrečnejši vseh slovanskih narodov. Ne samo, da so bili vedno tujcem podvrženi, tudi sedaj nimajo niti najpotrebnejšega. Ta skupna usoda veže Čeha in Jugoslovane. Članek končuje z besedami: Ne vemo, kaj nam prinese prihodnost, a to vemo, če bodo hodile vse nemške narodnosti skupno proti vsaki zunanji in notranji nevarnosti, si zagotovimo obstanek in razvoj na boljši podlagi ter ne bomo več prisiljeni, prenašati nadvlado tujih narodov, nego se bomo sami vladali na podlagi samouprave in demokratičnih uredb, ki si jih sami ustvarimo.

Madžari proti Slovakom. »Vidensky Dennik« popisuje razmere na Slovaškem, kakor so se razvile po češki državnopravni izjavi. Prvi pritisk je naperjen proti slovaški inteligenci in zahteva od nje, naj protestira proti češki izjavi. Drugo je, da so madžarski in madžarski poslanci slovaških okrajev začeli v svojih izjavah govoriti v imenu slovaškega naroda. Nekdanji zastopnik katoliške ljudske stranke Jurij Szmezcani je pretil, da, če se pokaže je senca kakega gibanja proti teritorialni integriteti Ogrske, bo tako gibanje zadavljeno in zatrto. Madžaron Stefan Rakovszky je predlagal litavski županiji, naj protestira proti češkim zahtevam, ki jih je imenoval hrvatske in sovražne ogrski domovini. Kongregacija je ta predlog sprejela, ker imajo v njej madžaroni večino, a češka slovaške inteligence stoji pred grožnjo, da bo zadavljena. Daljnje sredstvo maržarske akcije bo zapiranje in preganjanje. To pojde po starem madžarskem običaju s podkupovanjem. Kupovali bodo za stotine in tisoče krive priče; če ne pojde z denarjem, pojde s podelitvijo služb, plemstev itd. Kupovanje se je že začelo, za zdaj kupovanje najcenejših ljudi. Za vsak slučaj imajo Madžari pripravljeno še eno sredstvo. V kritičnem trenutku bodo potegnili iz žepa načrt narodne avtonomije, da vlove Slovake v to past in rešijo edinstvo Ogrske. To se zgodi seveda šele, če bi se približala češka zahteva vresničenju. Sicer pa si mora biti češki narod svest, kaj pomeni pridobitev pokrajine, ki šteje štiri milijone prebivalcev in moje ob najvažnejšo trgovsko pot prihodnosti, ob Donavo,

— Rusko - češko - slovaška trgovska zbornica. »Russische Presskorrespondenz« v Berni javlja, da je rusko trgovsko ministrstvo proslilo provizorično vlado dovoljenja za ustanovitev rusko - češko - slovaške trgovske zbornice v svrto kulturnega in gospodarskega zblizanja med Rusijo in češko-slovaškim narodom.

Vesti iz primorskih dežel.

V Ajdovščini se je mudil tržaški namestnik baron Fries - Skene, da se prepriča o položaju izpraznjenih občin na banjski planoti. Zupanom je izročil znatne denarne prispevke v pomoč beguncem.

Upravni odbor občine Nabrežine, sedaj v Ponikvi ob južni železnici na Stajerskem, naznanja vsem svojim občinarjem, da svoječasno z dovoljenjem vojaške oblasti spravljene predmeti v nekaterih hišah v Nabrežini, kakor pohištvo, sodi in drugo orodje, so bili v začetku zaprti in po vojaštvu zavarovani. V zadnjem času pa so vsi ti prostori odprti in nezastraženi, vsled tega se občinarji opozarjajo, da vsak po možnosti v svojo korist odpelje in spravi svoje predmete. Kdor bi hotel svoje blago odpeljati, naj se oglasi pri občinskem tajniku občine Nabrežina gosp. Periču v Sežani. Nadalje se naznanja, da vsak občinar, kateremu je bila proizvodna škoda ali odnešeno kakršnokoli blago, sestavi izkaz na podlagi tiskovin (napovedb), katere se nahajajo pri občinskem tajniku gosp. A. Periču v Sežani. Pravilno sestavljene naj se potem pošljejo na c. kr. okrajno glavarstvo v Sežano. Če je mogoče, naj se navede oddelek vojaštva in tudi priče, katere so to blago dobro poznale. Sploh je natančno razvidno iz tiskovin, kako se mora napovedba sestaviti.

Zamenjani invalidi. Med zamenjanimi invalidi v Kolinu se nahajata tudi pešec Andrej Gorjanc iz Ložice, 97. pešpolka in lovec Ivan Kovačič iz Sv. Lucije 21. lovškega bataljona.

Umrla je v deželni umobolnici v Kromeržu Ivana Rijavec s Trnovca nad Gorico.

C. kr. slovenska državna gimnazija goriška. Zaposlovalni tečaj v Trstu. Osnadni odbor za begunce z juga na Dunaju je naklonil po posredovanju goriškega deželnega glavarja dr. Faidutja 1000 kron za slovenske dijak - begunce v Trstu.

Za višlega sodnega oficijala je imenovan sodni oficijal Fran Oua in v Trstu, ki je prej služboval v Gorici.

Samomor. V Trstu se je zastrupila neka mladenka. Truplo so izpostavili v mrtvašnici pri Sv. Justu, pa se identiteta še ni dala dognati.

Begunska podpora po novi odmeri v Kopru. »L' Eco« poroča, da se je begunski odbor v Kopru hitro pobrigal za begunsko podporo po novi odmeri in jo že izplačuje beguncem. — Upamo, da tudi drugod pridejo begunci skoro do pripadajočih jim podpor.

Koncert v korist žrtvam zračnih napadov. Danes se vrši v Pulju v gledališču simfonijski koncert v korist onih prebivalcev Pulja, ki so potrebni pomoči vsled zračnih napadov.

Iz volosko - opatiškega okrajnega glavarstva nam pišejo, da tam nimajo občine še nikakih navodil glede na begunsko podporo. Nujno je, da se ukrene vse potrebno takoj, da pridejo do podpore prizadeti begunci z Goriške.

Z Reke se je poročalo, da odpravijo od tam begunce iz Pulja. Sedaj pa se zagotavlja, da na merodajnih mestih ne mislijo na tak ukrep.

Dnevne vesti.

Najvišja pohvala gorskega strelskega polka št. 2. Po obvestilu, katero je prejel deželni predsednik grof Attems od poveljstva gorskega strelskega polka št. 2, je prejel ta polk dne 22. avgusta naslednjo brzojavko: »Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je blagovolilo vzeti poročilo o vzorno hrabrem izvršnem držanju gorskega strelskega polka št. 2 najmilostljiveje s posebnim zadovoljstvom in priznanjem na znanje.« Temu poročilu je polkovno poveljstvo se pristavilo, da se je moštvo polka v težkih dneh od 18. do 21. avgusta izvršno držalo. Deželni predsednik je polkovnemu poveljstvu ob tej Najvišji pohvali polka najsrčnejše čestital in poudarjal, da je dežela Kranjska ponosna na svoje hrabre, polku pripadajoče sinove in da trdno upa, da bo polk pod svojim izvršnim vodstvom tudi v bodoče hrabro zavrnil napade sovražnika.

Odlikovanje. Vodja finančne prokurature v Ljubljani višji finančni svetnik dr. Thoma n je dobil oficirski križec Franc Jožefovega reda z vojno dekoracijo.

Odlikovanje. Okr. zdravnik v Vipavi gospod dr. Pavel Kanc, sedaj šefzdravnik 98. pešpolka, je zdaj prejel četrto odlikovanje, drugič najvišje poveljno priznanje (srebrni signum laudis) z meči za hrabro in požrtvovalno zadržanje pred sovražnikom.

Ranjen in vjet na soški fronti je bil dne 19. avgusta Ljubljancan kadet aspirant Rudolf Soklič. Nezgoda je sporočil iz vjetništva brzojavno potem svojim staršem dne 30. avgusta. Omenjeni je bil med to-

variši in moštvo splošno priljubljen ter ga bodo v svoji sredi težko pogrešali.

Popravek napačne govorice. Od staršev umrlega nadporočnika Hrašovca smo prejeli nastopni dopis: Da prenehajo vse govorice o smrti našega sina, prosimo sprejeti to-le naznanje: Naš sin Ivo Hrašovec, stud. iur. in c. in kr. nadporočnik v rezervi, je postal samo žrtev nesrečnega slučaja. Niti iz daleka ni imel namena, da bi bil umoril samega sebe. Stal je na bojišču, odkar se je vnela vojna, ter se je bori na vseh frontah, razen na srbski: odlikovan je bil z vojaškim zaslužnim križcem tretje vrste z vojno dekoracijo in z mečema, z obema poveljnima znakoma z mečema, s Karlovim križcem za čete in z znakom sv. Mihaela. Poznali so ga kot hrabrega častnika in so ga pri njegovem polku splošno imenovali le »junakega Hrašovca«. Bil je dvakrat težko ranjen ter je v Ljubljani, nezmožen za službovanje na fronti, opravil lokalno službo. Hrabremu častniku ni prihajal na misel samomor; nikakor se ni hotel strahopetno odtegniti življenju in službi za domovino. Postal je edino žrtev svoje strasti, da se je vedno rad ukvarjal z orožjem. Z njim smo izgubili svojega edinega iskreno ljubljenega sina.

Svaritev pred lažnjivimi poročili po namišljenih izmenjanih invalidih. V novem času se množi slučaj, da stanke sklicujejo na poročila, katere so prejle od namišljenih izmenjanih invalidov, pri našem oddelku C. l. Fischhof št. 3., za natančna pojasnila barajo svojih vojnih vjetnikov ali kot invalide izmenjane in že v Avstriji nahajajoče svoje. Žalibog je v mnogih slučajih ne potrdijo ta poročila, da obstoji utemeljni sum, da se ljudje (v uniformi ali civilni obleki) predstavijo za izmenjane invalide, kar nikakor niso, in da le za denar ali drug dobiček dajo svojcem vojnih vjetnikov ugodna poročila, čeravno niso resnična. Prosimo nujno, da naj ljudstvo popraša take naznanovalce za ime in naslov in to nam pošlje pri vprašanjih.

V italijansko vjetništvo je prišel 25. t. m. poročnik Schweiger Stanko, c. kr. strelske polkovnice 37., oddelke streljnih pušk, doma iz Novega mesta. Dan prej pa je bil njegov brat enol. prost. četovodja Schweiger Viktor, pri istem polku, ranjen od šrapnela v prsi.

Izzivanje na mariborskem kolodvoru. Na mariborskem glavnem kolodvoru (južna železnica) je že ves čas vojne nastavljen pri drugi blagajni na levi strani uradnik, ki najbrž dobro razume slovensko, kateri pa je postal s svojimi dnevnim izzivalnim postopanjem napram Slovincem naravnost neznosen in se je le slovenski hladnokrvnost zahvaliti, da ni prišlo že opetovano do burnih nastopov pred to blagajno, ki bi lahko izzvali pri tem dnevnem navalu občinstva nedozirne posledice. Ta uradnik noče razumeti slovensko niti najbližnjih postaj, ki jih sliši parstokrat na dan, posebno ne, če zahteva slovensko vozni listek kak inteligent. In vendar ima vsak dan vsaj 90% slovenskih potnikov pri blagajni. Pred kratkim pa je ta mož z zlato obrobjenimi očali zagrešil sledečo predrznost: Vojak je zahteval vozni listek v Rače. Uradnik pa se je za oknom parkrat obregnil z odurnim glasom: »Was, wochin?« (Kam, kaj?) Vojak je ponovil, da želi listek v Rače, uradnik se je še bolj zadiral za oknom s svojim »was, versteh nicht?« (kaj, ne razumem?) Dolga procesija ljudi, ki se je prerivala za vojakom v gneči, je postala nervozna, uradnik za oknom pa se je zadiral naprej, postajal rudeč kot puran in tu je končno pristopil uradnik — tudi Nemec — od sosednjega okna in razložil svojemu priaznemu kolegu, da so Rače Kranichsfeld. Razjareni uradnik pa se je obregnil nanj: »Ich weiss ja, aber warum will er nicht deutsch sagen?« (saj vem, zakaj pa noče nemško reči?) in pri tem je vrge vojaku vozni listek. Vojak je ves čas molčal, na obrazu pa se mu je videlo, s koliko muko se je premagoval. Samo na zadnje je odvrnil: »Torej tu ne smem slovensko govoriti, za fronto sem pa dober?« Izza okna pa se je slišal porogljiv glas: »ja...« Vojak se je počasi okrenil in odšel.

Prevzema evidenčnih konj. Vojaška uprava bo dne 4. septembra 1917 ob 8. dop. na »Taboru« prevzela nekatere, s posebnim pozivom vpoklicane, evidenčne konje. Kdor ima konje, ki bi jih radi pomanjkanja krme ali iz drugih razlogov rad oddal vojaški upravi, naj jih ob določeni uri pripelje na »Tabor«. Vojaška uprava v prvi vrsti prevzema prostovoljno ponudene konje in šele potem pozvane, če se zahtevano število ne pokrije s prostovoljno ponudeno konji.

Glasbena Matica v Ljubljani. V Kallwangu na Zgornjem Stajerskem je nabralo prepevajoč slovenske pesmi več slovenskih vojakov. 17. pešpolka o priliki odhoda gospe Zierhele, znesek 50 kron, katerega so odposlali »Glasbeni Matici«, z željo, da bi ta izdala še mnogo lepih pesmi. — »Glasbena Matica« izreka javno svojo najiskrenejšo zahvalo za velikodušno naklonilo in gniljavo pozornost naših slovenskih vojakov, ki naj bi v izredno težkih razmerah, v katerih se nahaja »Glasbena Matica«, našli mnogo posnemalcev.

Javna ljudska knjižnica Gospodarskega naprednega društva za šentjakovski okraj izposoja najlepše slovenske, hrvatske, nemške in italijanske knjige vsak turek, četrtek in soboto od 1/6. do 1/9. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 1/10. do 1/12. dopoldne v knjižnici sobi, Vožarski pot 2 (koncem Florijanske ulice in začetkom Karlovske ceste, postajališče električne cestne železnice). Na razpolago popolni tiskani imeniki knjig; vstop v knjižnico ima vsakdo. — Knjižnica kupuje knjige po razmeroma najvišjih cenah, hvalježno pa sprejema tudi darovane vsake vrste.

V pokoj je šel ravnatelj tobačne tovarne v Ljubljani nadinspektor Josip Prosin mu je bil tem povodom podeljen naslov vladnega svetnika.

V pokoj je šel Jožef Pečar, c. kr. sluga pri deželni vladi.

Slovenske narodne pesmi za citre in petje priredil in izdal Ivan Kiferle v Ljubljani, Krojaška ulica št. 8. Izšel je IV. zvezek v II. izdaji. Naroča se pri izdajatelju, Kdor pošlje 2 K 50 v, dobi zvezek poštne prosto.

Umrl je danes ponoči ob pol 2. v deželni bolnišnici gospod Vladimir Slanc, uslužbenec pri Kreditnem zavodu. Svoj čas je bil uslužben v naši tiskarni, kjer se je bil izučil za strojnika. Poklican k vojakom, je bil na gališkem bojišču ranjen ter se je vrnil v domovino kot invalid. Sedaj je podlegel simpatičen in pri svojih tovariših priljubljen mladenič star 22 let. Pogreb bo jutri, 2. t. m. ob pol 2. popoldne iz bolnišnične mrtvašnice. P. m.!

Včeraj je umrl v Ljubljani gosp. Fran Puc, poštni oficijant, po dolgem bolehanju.

Umrla je v mladostni dobi 18 let gdca. Marija Weiss v Rožni dolini pri Ljubljani. N. v. m. p.!

V Ljubljani je umrla absoventinja Mici Feldstein v Spodnji Šiški. P. m.!

Kristofor učni zavod boče letos tako dobro obiskan, da se bodo morali ustanoviti trije dnevni tečaji, ter so se v to svrhu najeli večji šolski prostori na Miklošičevi cesti št. 8. — Ker je do sedaj vpisanih že 92 gojenk in gojencev, se sprejme v dnevne tečaje le še 60. v večerni tečaj pa še 30 gojenk in gojencev. Vpisovanje se vrši v Sodni ulici št. 1. E. nadstropje celi mesec september vsak dan od 8.—12. ure predpoldne in od 2.—8. ure zvečer.

Plemenske telice čiste monofonske pasme do enega leta stare se oddajajo. Kupci naj se ogledajo pismeno na Deželno mesto na vnovčevanje živine v Ljubljani, Turjaški trg št. 1.

Premog v vredi se spreminja v sladkor. Policijski stražnik je srečal nekega tesarskega pomočnika iz Bizovjaka, ki je nesel precej težko napolnjeno vrečo na ram. Kaj nesete? ga je vprašal stražnik, kateremu se je to sumljivo zdelo. »Premog, mu je odgovoril neznanec in hitel naprej. A stražnik se s tem ni zadovoljil, pogledal je v vrečo in videl, da se nahaja namesto premoga v njej okoli 25 kg pristnega sladkorja, katerega je, kakor je sam priznal, si tatinskih potom prisvojil, v priliki, ko je v neki hiši na Pogacarjevem trgu zastavil snemal, ter videl tam veliko množavo živih, last oficirske prehrane. Namesto domov, moral je nesti vrečo na policijsko stražnico.

Kolo odpehal. Na Turjaškem trgu v hiši, kjer se nahaja okrajna bolnišnica blagajna, je pustil g. Antona Agnola svoje kolo v veži. Dva dečka, ki sta se tam v bližini igrala, sta videla nekega neznanega človeka, kateri jih je vprašal po dr. Košenini. Ko pa je v tem trenutku stopil doktor po stopnicah v vežo, se mu je neznanec izognil, a kmalu vrnil ter vprašal dečka, če imata tudi onadva kolo, kar mu ta zanikata. V tem se je pa neznanec vsedel na kolo, ter se odpejal po Turjaškem trgu čez Breg naprej. Tat je okrog 35 do 40 let star, srednje rasti, ima na enem očesu belo mreno, postrizena brke, na glavi je nosil športno čepico. Tatu zasledujejo. — V Spodnji Šiški je neznan tat odpejal begunco Franju Cibru iz veže kolo vredno 150 K. Tudi v tem slučaju so ostale poizvedbe brezuspešne.

Ukradena jermena. V Češnjici pri Škofji Loki je bilo Francu Demšarju ukraden jermen v vrednosti

100 kron, lesotrzcu Francu Hajnriharju v vrednosti 500 K, sodarski drugi v vrednosti 300 K, strojarju Josipu Demšarju pa jermen v vrednosti 640 kron.

Tele odpeljali so v Skrilah neznani tatovi. Tele je bilo last Alojzije Benko, vredno 200 K. Na sumu sta 2 ruska vjetnika, precej dobro rejena, srednje postave, katara so isti popoldan ljudje videli v Skrilah.

Tatvine pujskov. V Malivasi je neznan tat v noči na 26. t. m. iz svinjaka ukradel neki posestnici belega pujska vrednega 180 K; poizvedbe so ostale brezuspešne. — V Vnanjih Goricah sta dva neznana uzmoviča ukradla posestnici Marjeti Kozina iz svinjaka 3 mesece starega prašička vrednega 150 K ter ga na bližnjem vrtu zaklala. O tatovih ni duha ne sluha.

Kino Ideal. Spored za danes: Homunkulus VI. del. (Pogibelj homunkula). Jutri, v nedeljo, in ponedeljek — samo dva dneva — trojejska žalogra: »Karsa z molči« ter izborna veselogra v treh delih: »Njegova poročna noč«. Predstave od 4 ure dalje. Zadržaj ob pol 9. uri na vrtu s spremljevanjem orkestra.

Izgubila se je v soboto dopoldne zlata zapesna damska ura z dvema briljantoma na poti iz Prešernove ulice do Kreditne banke, odnosno do trgovine Persche, Pred Skofijo. Najditelj je naprošen, da jo odda proti dobri nagradi v upravnistvo našega lista.

Črna denarnica, v kateri je bilo nekaj denarja in lističev, je bila izgubljena včeraj zvečer od 6. do 7. ure iz Oledališke ulice do južne železnice. Pošten naditelj naj jo odda v upravnistvo našega lista.

Izgubljeno. V nedeljo zvečer je neka deklica izgubila na poti od Rimskih cest v Rožno dolino belo bluzo, ovratnik in trak. Odda naj se proti plačilu v Rožni dolini št. 263.

Aprovizacija.

† Iz seje mestnega aprovizacijskega odbora, v petek, dne 31. avgusta 1917. Prihodnjih 14 dni bo mestna aprovizacija razdeljevala na močne karte po 1/2 kg moke za pecivo in 1/4 kg pšeničnega zdroba na osebo. Kakovost vojnega kruha se je znatno zboljšala in je občinstvo zelo zadovoljno z njim. Ker je bilo mestni aprovizaciji nakazane večja množina boljše moke, je upati, da ostane kakovost vojnega kruha še nadalje dobra. Deželna vlada je pridržala nasveta deželnega mesta za dobavo glavne živine in zvišala tržno ceno telečjemu mesu na K 4.80, oziroma K 5.20. Zvišanje cen utemeljuje s tem, da cene telečjemu mesu niso v nikakem razmerju s cenami govejega mesa ter so mnenja, da je telečje meso veliko pre poceni! Ravno sedaj so na razpolago velike množine telet, ker jih kmet vsled pomanjkanja krme rediti ne more. Blaga je zato veliko in vsakdo bi si mislil, da cene preje padejo kot bi se pa dvignile. Mestno prebivalstvo že tako z največjo težavo prenaša nezno dragino in sedaj še to nepotrebno zvišanje cen telečjemu mesu. Kar čez noč so zvišali cene za 25%, brez vsakega premisleka in v največjo škodo izstradanega konsumenta. Aprovizacijski odsek obžaluje, da se je to zgodilo in odločno protestira proti krivičnemu zvišanju cen telečjega mesa. Občinski svetovalec Pammer se pritožuje, da mestna aprovizacija pri razdelitvi raznih živil, premalo upošteva one sloje, ki nimajo nobenih kart ubožne prehrane. Premožnejši sloji si danes tudi za denar ne morejo preskrbeti živil. Mestna aprovizacija bo upoštevala izraženo željo, kolikor bo v njenih močeh in na razpolago živil. Ko bo aprovizacija dobila večje množine sadja, ga bo oddajala tudi v večjih množinah posameznim strankam in seveda tudi onim, ki niso deležni ubožne prehrane. Aprovizacija pričakuje tekom prihodnjih dni večjo pošiljatev čebule, ki se bo razdelila vsemu prebivalstvu. Glede mase je pa treba pač počakati, ker se še ni pričela sezona. Vendar mestna aprovizacija pričakuje, da bo jeseni vse prebivalstvo preskrbela z mastjo.

† Maksimalne cene za zelje in repo. Maksimalne cene za zelje so 40 vinarjev za kilogram, za strniščno repo pa 48 vinarjev za kilogram. Prestopki se strogo kaznujejo.

† Gobe. Presojevalnica cen v Ljubljani je vsled predloga c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 6. avgusta 1917, št. 23.574, s sklepom z dne 10. avgusta 1917, št. 105, določila za jedilne gobe sledeče vodilne cene: Sveže gobe, boljše vrste, za kilogram 3 K; sveže gobe, manjvredne vrste, za kilogram 1 K 50 vinarjev; posušene gobe za kilogram 32 kron.

† Kaj zopet ne bo nič z moko? Z Dunaja poročajo, da hoče urad za prehrano z oziroma na potrebo, na kratki vsaki saloge moka za prehodno

dobo, štediti z moko in ni pričakovati, da se zvišajo še v kratkem deleži moka za prebivalstvo.

Razne stvari.

* Barake za študente v Budimpešti. V Budimpešti je 4000 visokošolcev in visokošolk, ki ne morejo dobiti stanovanj. Vlada namerava zanje zgraditi do zimskega tečaja posebne barake.

* Se zobe kradejo. Višjemu štabnemu zdravniku na Dunaju profesorju dr. Rudolfu Weiserju je bilo ukradenih 10.000 zob iz porcelana, vrednih 30.000 K. Ukradel jih je njegov tehnik Steinhrecher.

* Mleko v Monakovem. V deželi cvetoče živinoreje, na Bavarskem, je tudi že zmanjkalo mleka. V Monakovu ga pride že zdaj 30.000 litrov na dan premalo, obetajo pa, da bo še slabše. Vpeljana so nakazila na mleko, a odrasli moški takih nakazil sploh ne dobe.

* Ven s tujci! Tirolsko namestništvo je ukazalo zapreti 1. septembra vsa letovišča in dajati tujcem le živila, če se izkažejo z zdravniškim spričevalom, da zaradi bolezni ne morejo odpotovati. Tudi je namestništvo ukazalo, preiskati natančno prtljago vseh tujcev, ki gredo iz dežele, da ne bi odpeljali sboj kaj živila.

* Prijet tat. Poročali smo, da je bila juvelirju Matiji Mayerhoferju iz Budimpešte na Dunaju na vzhodnem kolodvoru ukradena košara, v kateri je bilo za 100.000 K dragocenosti. Tat je košaro shranil pri neki branjevki, ki je seveda košaro hitro preiskala in naznanila vso stvar policiji, ki je nekaj ur pozneje že dobila tatu v roke.

Pri železniških in črevesnih katarjih vpliva naravna »Franz-Josef« grenčica čisto že v malih množinah užita, na trdo, osušeno blato hitro omehčujoče in je odvrata lagodno in zanesljivo.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 27. avgusta: Todor Lung, pešec, v rezervni vojaški bolnišnici v Marjanišču. Dne 28. avgusta: Ana Margiol, hči stražmojstra, 3 leta in pol, Planinska cesta 197. — Ivan Kornecki, topničarski desentnik, v rezervni vojaški bolnišnici št. 4. — Josip Adamkovič, topničar, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli. — Alojzija Obreza, mestna uboga, 69 let, Japljeva ulica 2. — Anton Hutinski, sapper; Gašper Dobršek, česovodja, obo v rezervni vojaški bolnišnici v Marjanišču.

Dne 30. avgusta: Matija Varga, pešec, Karel Schimpl, desentnik in Ivan Zsecsek, poddesentnik, vsi trije v rezervni vojaški bolnišnici v Marjanišču. — Kristina Krevs, sirota - hiralica, 18 let, Radeckega cesta 9. — Katarina Furlan, hiralica, 82 let, Radeckega cesta 9. — Celestina Dalzie, laški četovodja in Virgilus Barbolini, laški pešec, obo vojna vjetnika, v rezervni honvedski bolnišnici. — Andrej Kramoljš, pešec, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli.

Dne 31. avgusta: Marija Ahlfeld, zasebnica, 56 let, Zvezdarska ulica 4.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastalna in tisk »Narodne tiskarne«.

Marija Weis

Potrjim srce javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je naša ljubljena hčerka, oziroma sestra, nečakinja in sestrična

Marija Weis, mati.

Franz Weis, brat.

Išče se boljši hlapec za konje. Vstop takoj. Dozvolno mesto za vnašanje živine v Ljubljani. 2893

Vajenka

se sprejme takoj v medal trgovini M. Kristoflič-Bušar, Stari trg.

FRAN PUČ

g. kr. poštni oficijant

v petek dne 31. avgusta t. l. ob 7. uri zvečer po dolgi, mukepolni bolezni, previden s tolažili sv. vere, Bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika še vsi v nedeljo dne 2. septembra 1917 ob 6. uri zvečer iz hiše žalosti Gradišče št. 12 na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše - zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani. 2903

V LJUBLJANI, dne 1. septembra 1917.

Žalujoči ostali.

Mici

absolventinja trgovskega tečaja

po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 18. letu svoje starosti preminula.

Pogreb nepozabne rajnice se vrši jutri v nedeljo ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu.

SP. ŠIŠKA, dne 1. septembra 1917.

2902

Žalujoči rodbini: Feldstein - Eržen.

V blagohotno upoštevanje.

Na zahtevo mnogih svojih zunanjih naročnikov, ki dajejo meni perilo snati, da bi plačilo za sušenje perila dvigal po poštenem povzetju, dajem na znanje, da bom to željo ustregel in očisto perilo vračal od sedaj naprej le po poštenem povzetju.

V Ljubljani, dne 31. avgusta 1917.

Zavod za pranje in fino snaženje perila KARL HAMANN.

Velezanimiv kinodogodek v Ljubljani.

Film, ki se prvičkrat v Avstriji igra v Ljubljani!

Slavna Hela Moja

nastopi danes zvečer, jutri v nedeljo in v ponedeljek v

„KINO CENTRAL“ v dežel. gledališču

v sijajni veseligrli:

Gospodična soseda.

Hela Moja nastopa prvičkrat v Avstriji v tem filmu v Ljubljani.

Šole za Ljubljano igrajo ta film danajaka in dr. avstr. kinogledališča.

Poleg tega še:

Najnovejši vojni film:

Zavzetje Tarnopola.

Ta spored ni za mladino.

Velike mladinske predstave

Krasen nov spored! Krasen nov spored!

1. septembra ob pol 11. uri. In 2. sept. ob 4. uri. In 3. sept. ob 4. uri. In 4. sept. ob 4. uri.

Notarska uradnica

z večletno prakso, večja strojepisja, poizvedb v zemljiški knjigi in drugih notarskih del, štati promentit mesto. Pismene ponudbe pod »E. 2. 1332/2876« na upr. »Slov. Nar.«

Boljša kuharica

srednje starosti, večja vsega gospodinjstva. Želi vstopiti v boljšo hišo na deželi ali v mesto. Ponudbe se prosijo poslati na upravn. »Slov. Nar.« pod »Boljša kuharica 2842«.

Stanovanje

soba s kuhinjo se odda, na eno ali dve osebi za dobo deset mesecev, proti mali odškodnini

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Stanovanje

za 4 dijake z vso prekrbo in hrano se odda.

Naslov se izve v uprav. »Slov. Nar.« 2808

Dekoracijsko zozo

dobro ohranjeno se kupi letotam s o prodaja garniture (stole in zofe). 2900

Kje, pove upravnistvo »Slovensk. Naroda«.

Perfekten manufakturist

smočen treh jezikov, išče mesto, nastop takoj. Cenjene ponudbe pod »Vesten Gorican/2869« na upravnistvo »Slov. Naroda«.

Jednonadstropna VILA

na Primorskem, se prodaja. 2852

Kdo, pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

KONJ

(Hirschschimmel), se prodaja, pet let star, visok 15 pesti. Frano Polko, Miheja vas Črnomelj. 2880

moško KOLO

se prodaja. Kavarna »Slon«, polzve se pri natakarju. 2865

Vizitnice

priporoča Narodna tiskarna.

Hiša na prodaj

v Mariboru nasproti glavnemu kolodvoru pripravna za vsako trgovino, posebno prav ugodno opremljena za naseljenje. Vpraša se pod »Dobro naloženi kapital 40.000/2878« na upravnistvo »Slov. Naroda«.

Malo hišo

v bližini Ljubljane ali v Ljubljani se kupi. 2694

Ponudbe pod »mala hiša 2894« na upravn. »Slov. Naroda«.

Stanovanje

k posameznim boljšim rodbinam, s o išče za dijake trgovske šole, za dve dijakini hčeri (sestri) in eno mlajšo delico. Na željo se da tudi živiti. Ponudbe pod »A. D./2889« na upravn. »Slov. Naroda«.

Starejša, zanesljiva begunka brez otrok

dobi pristo soto v trgu na Spodnjem Štajerskem, tik žel postajo, prevzame skrb za skraj vso leto prazno manjšo hišo. Naslov: F. Ezel, Rajhenburg ob Savi

Kupi se dobro ohranjen, eleganten otroški voziček

temne barve. Ponudbe takoj pod »A. B. C./2897« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 2897

PRODAJALKO

mešane stroke, vajeno tudi nekoliko pisarniških del, sprejme takoj neka takajšna veletrgovina kot skladiščnik. — Plača po dogovoru. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja. — Istotam se sprejme tudi mlad pošten dečko, ki zna kolebariti. — Oboje ponudbe pod »Trajna služba/2894« na upravn. »Slov. Naroda«.

Šenitna ponudba.

Trgovca, 31 let star, za sedaj vojašine oproščen, s premoženjem, se želi seznaniti v surho ženitve s kako gospo ali mlado vdovo, ki bi imela večjo trgovino s posestvom. Ne anonime in resne ponudbe s sliko in razmerje pod »Merkur/2844« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«. Zatojnost strogo zanjčena.

Uelika

izbera rokavice in raznovrstnih parfemov

O. BRÄCKO

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 12

Družabnica

in pomoč v gospodinjstvu, večja kuhanja in malega šivanja, se sprejme takoj pri mali obitelji blizu Maribora. Prednost imajo begunke iz juga. — Ponudbe pod „Družabnica/2868“ na upravn. »Slov. Narod«.

2—3 meblirane solnoležnice

== SOBE ==

če možne s kuhinjo, išče proti dobri plači zakonski par brez otrok za sredo avgusta ali 1. septembra. Ponudbe pod „Skranka brez otrok/2595“ na upravn. »Slovenskega Naroda«.

Večje kmetско posestvo

se roda, v ravnini, 5 minut od železniške postaje, okrog 75 orolov zemlje, velika lepa enonadstropna hiša, v hiši se nahaja dle časa stara gostilna in poleg hiše so tudi vsa pripravna gospodarska poslopja. Cena je nizka in prodajalni pogoji zelo ugodni. — Naslov pri upravnistvu »Slovenskega Naroda«. Znamka za odgovor. 2890

Štajersko čebulo

dobro dozorelo, trpežno, razpošilja po najnižjih cenah Anton Zagoršek, trgovec v Dornavi, pošta Možganjci, Štajersko. 2779

Zamaške

nove in stare, kupi vsako množino trdka „Ljubljanska industrija probkovih zamaškov JELAČIN & Ko, Ljubljana. 2278

Možka ali ženska moč

za biro, z večletno prakso, ter prodajalec z dobrimi izpričevanji se iščeta za neko večjo tukajšnje galanterijsko trgovino. Ponudbe pod „Hrlich/2860“ na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Občina trg Središče, proda hrastov les

približno 2000 hrastov ponudbenim potom. Gozd leži pri okrajni cesti, 20 minut od železniške postaje Središče. Pogoji se izvejo pri županstvu. Ponudbe do 20. septembra 1917.

Radl pomanjkanja sena moram prodati

4 KONJE.

Dva težka konja, katere m³ gramoza po vsaki sturmi peljeta, dam za K 1800.—. Druga dva neparjena toda mlada, čisto zdrava konja, prodam ceneje, kot vsak drugi. Anton Kajfež, Kočevje.

Kigijenična manufaktura

Julij Singer
Dunaj 1, Wiesingerstr. 8 F.
Ceniki z zdravniškim poukom gratis in fr. Zaprt, 30 vinarjev v znamkah. 184

Prodaja se, dobra stara gostilna

(hotel) z obsežnimi gospodarskimi poslopi, s lepimi velikimi sadonosniki in arondiranim poljem v sru zdraviliškega kraja na Spod. Štajerskem. Cvetočna mesarska obrt, najboljši prostor za trgovino in prekupevanje. — Natančnejše se polizve pri go. Okorn, Sv. Petra cesta 67/I. nadstropje.

Cunje in kosti

kupuje po dnevnih cenah za c. in hr. vojaško oblast edino pooblaščenca trdka

Viktorija Panholcer, Pražakova ulica št. 4, Ljubljana, katere tudi želim izdati dovoljenje za pošiljatev. 2783

Kmetska posojilnica v Cerknem,

r. z. z. n. z., vabi svoje zadruženike na

redni občni zbor

ki se vrši v nedeljo, dne 9. septembra 1917 ob 2. uri popoldne v uradu posojilnice z dnevnim redom:

- 1.) Poročilo načelnstva.
- 2.) Poročilo nadzorstva.
- 3.) Odobrenje računskega zaključka za leto 1916. 2898
- 5.) Raznotherosti.

Načelnstvo Kmetske posojilnice v Cerknem.

Nabavite si naš cenik

od vojnih čevljev, letnih čevljev, sandal, nadomestila za kavo s sladkorjem, mila za kuhanje, kocke za juho in golač, oroma, malinova, Vanilinske, Roshpufen, cimeta, kumne, poprike, muškat, pimenta, ingura in šafrana v paketi, nadomestila za škrob itd. Cene smerno postroba točno! Vuković & Šiboni, import-export, Zagreb, Srednjaštrg 1

Vinski kamen

suho gobo, kumne, med, vosek, sveže in suho sadje, smrekove storke, spleh vse dožalne in gozdne pridelke, kakor tudi vinske sode in vse vrste praznih vroe, kupi vsake množine po najvišjih cenah veletrgovina 2482

Anton Kolenc, Celje.

Ceniki na zahtevo!

Edina prodaja: 1732

Ca. Braunstein, Dunaj 1, Grichengasse 7.

Slamnate šolne za dom in

slamnate podplate za v čevlje

sem začel izdelovati v toliko, da lahko ustrezem vsaki zahtevi in jih priporočam kot nadomestilo za drago usnjeno obutev, posebno za dele v sobah. 235

Poskusite, ne bode Vam žal.

Fr. Cerar,

tovarna slamniov v Štebu, pošta Domžale pri Ljubljani.

En gros. Bratje Schön En gros.

Dunaj, 1., Fischerstiege št. 8.

dobavljajo po najnižjih cenah, pri recelni in točni postrobi:

svilene trakove, tkane trakove, železni natiči za sukanec, stremene, beserente, volno v klobučih, čipke, vezene, gumbe iz koščakovine, biserne matice, sukanca, zaponke in modne gumbe, vse vrste igel, naramnice, sortirane žerne nožice, škarje, cevi iz višenj, ustnike, cigaretno doze in za tobak, porcelanaste pipe, zobne čeme in ščetke, denarnice, listnice, ključavnice, varovalne podplate, žeblice, pisemski papir, notes, bilježnice, svinčnike, črtala, tablice, peresa, žepna in oglekala na stojalih, krtače za obleke, blato, peskanje, za pasto in snazanje, harmonike, biče, jedilno orodje, različne žlice, glavničke za česanje, žepne in zoner prah, celulojne lasnice in zaponke, gumijevi otroški ustniki, montaže, ter vse vrste nurnberškega blaga in drobnin. — Cenik se na željo pošlje.

Rabim kratko dobo Vaš creme

VUNOME

in morem ga s popolnim prepričanjem vroče priporočati vsaki dami, kajti učinkuje zelo dobro. Polt postane nežna in brez kvare prožna.

Kenna Benoniowa em. članica dežel. Narod. gled. v Pragi.

Izdeluje: Laboratorij Nera, Praga-Vrsovice, Halek. ul. 35, tel. 6443.

Veliki lonček 3 K, srednji K 1.50, za poskušnjo 60 vin — Pošilja se po pošti proti vposlatvi zneska z dodatkom 60 vinarjev za porto.

U. Pl. Trnkoczy. 3084-V.

KOCKE za juho!

zelo dobre vrste, 1000 za 27 K.

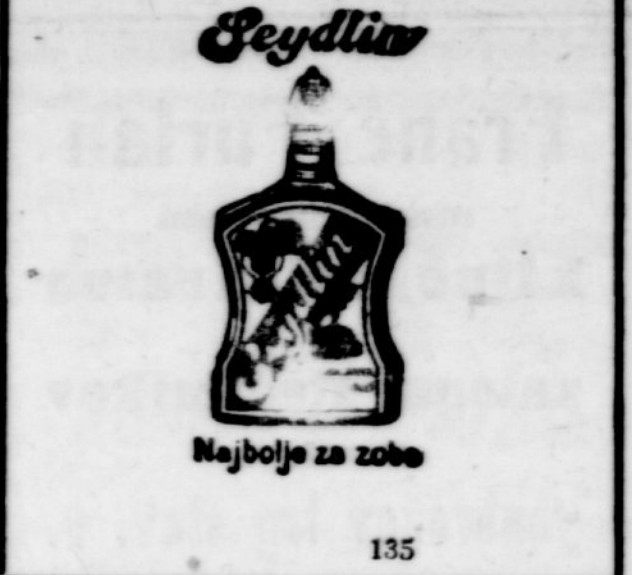
Najboljše kocke za golač, 1000 kock 40 K.

Najboljše kocke za kimej-juho, 1000 kock 40 K.

pošilja proti povzetju ali predplačilu trdka

IVAN UREK, Ljubljana.

Maestri trg št. 13. 2596

Novo izšel! Novo izšel!

Favorit-Album

za jesen in zimo 1917/18.

Stane K 140, s poštino K 160, se dobi, in tudi vsi kroji, ter vse favoritne potrebitine pri trdki

M. RANTH,

Ljubljana, Marijin trg 3.

Glavno favoritno zastopstvo za Kranjsko.

Pošilja se le proti predplačilu ali povzetju.

Lasne kite

najboljše kakovosti po 8, 10, 12, 14 in 16 kren; lasne podloge Krepp ali Pythou in lasne mrežice v vseh barvah; „NERIL“ barva za laso in brado od Dr. Dralica rjava, temnorjava ali črna po 2 in 4 K itd., vse do solidne, zanesljive blago priporoča

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Pozor! Zaradi vpošiljanja v vojaško službovanje se lokal odprti samo za prodajo blaga in sicer vsaki dan samo od 9 do 12 in v nedeljo od 9 do 11 ure dopoldan.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana 839

Kolezijska ulica št. 16

priporoča svojo bogato opremljeno vrtnarstvo ter okusno izdelane vence, šopke in trakove.

izposojevanje ob mrtvaških odrih drevesne cvetlice, kakor tudi najfinišje dekorativne cvetlice za dvorane in balkone. Vsakovrstne sadike do najzlahnejših cvetic in zelenjadi. Sprejemam naročila na deželo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno. Erzojavke: I. Bizovičar, vrtnar, Ljubljana.

U. Pl. Trnkoczy. 3084-V.

Parketne doščice

iz hrastovine, se ugodno proda. Prevzame se eventuelno tudi polaganje. 2887

Josip Puch, pokladalec parketov, Ljubljana, Gradaška ul. 22.

Magister, magistra ali nediplomiran asistent

se išče za takojšen vstop v lekarno v Stubi. Obsežne ponudbe na E. V. FELLER, Zagreb, Jurjevska ulica 41. 2884

Hrastov in kostanjev les

v deblih in vejah od 10 cm debelosti naprej kupi po najvišji ceni Julius Zigan na Polzeli v Savinski dolini.

Srbečico, izpuščaie

odpravi kar najhitreje „Dr. Fiescha originalno rujavó mazilo“. Mali lonček K 160, veliki K 3—, družinska porcija K 9—. Dobiva se 1853

v lekarni „pri zlatem jelenu“, Marijin trg, Ljubljana.

Semenj za kuhinjsko posodo

od 1. do 10. septembra

prodaja karlovovarskega porcelana in pločevinaste emailne posode.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

Ivan Kus.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

parfumerija, fotografična manufaktura itd. 1874

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj pričežni, čisti in najboljše kakovosti. Napredaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, kigijenični čevlji za otroke in Lova-tenak-čevlji.

Konfekcija. Modni salon za dame in gospode:

T. KUNC & F. POLHEIMER

Dvorni trg št 3, na oglu Židovske ulice,

priporoča svoje bogate zalogo kuga sukna za gospode in dame kakor tudi svilu, čipke, etamina, frotteblage. Največja zaloga izgotovljenih oblok za gospode, površnikov, raglanov, ulstrov, zimskih suknj, modnih hlač, in vseh vrst dočih oblok, praktičnih oblok za šolarje, kostumov, štajerskih oblok, štajerskih sako in hlač, kratkih zimskih suknj itd. — Obenem se priporoča trdka za izgotovitev oblok za gospode in dame iz seboj prinešenega sukna in podlog, tonlet, bluz, večernih in oblok za gledišča, za kar so na razpolago najfinejše, številne modne slike. Za dobro pristojno in eleganten priroj jamči znana renomirana trdka. Lastna velika delavnica.

Z odličnim spoštovanjem T. KUNC & F. POLHEIMER.

2895

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 542
M. GELBAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
 na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Najlepši kras ženske

so lepo oblikovane, bujne, trde grudi. Gospe, ki se v tem oziru ne čutijo popolne, naj pišejo na Ido Krause, ki jim pošlje brezplačno na podlagi od nje preiskušene metode, diskreten svet v svrhu pridobitve idealnih, okroglih oblik. 1851

Ida Krause, Požun, (Pressburg), Ogrsko,
 Schanzstrasse 2. odd. 41.

Tehnična pisarna

za izvršitev vsake vrste načrtov, proračunov. Oblastveno konc. zasebna posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč, gozdov in posestev

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14. Izvršajem tudi na željo privatne cenitve v mestu in na deželi. Prodajalci in kupci naj se obrnejo na gori označeno posredovalnico. Prevzamem tudi stavbna dela in nadzorovanje. — Tajnost zadržana. 30

Pijeteti najprimernejše spomink na umrle

zadobimo s povečanjem njihovih slik. Povečanje in umetniško izdelavo fotografij v vsaki velikosti za zmerne cene z jamstvom za izvršitev natančno po originalu oskrbi

risarski in umetniški zavod

Ferd. Ludv. Chamrada

Dunaj XV., Wurmsergasse 43, odd. 18.

Ceniki na zahtevo. — Zastopniki vsepovsod se sprejmejo.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 126

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, kmetijski modroci, otroški vozički itd.

Alfonz Breznik

Ljubljana, Kongresni trg št. 15

(Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša trdka in izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev na jugu Avstrije. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. Klavirje prvih c. kr. dvornih in komornih trdk: Bösendorfer, Förster, Rudolf Stelzhammer, Hötzl & Kollmann, Gies in Kollmann imam edino izključno le jaz

za Kranjsko v zalogi ter svarim pred nakupom falsifikatov in navideznega »pofelnja«.

Uglaševanje in popravila strokovnjaško in ceno.

10 letna postavnobvezna garancija.

Št. 333.

Naznanilo.

Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani se otvorijo v prihodnjem šolskem letu 1917/18 naslednji oddelki:

I. Višja stavbna šola.

II. Višja obrtna šola mehanično tehnične smeri.

Na višjih obrtnih šolah traja pouk 4 leta. Za vstop se zahteva starost 14 let, dovršena spodnja srednja šola ali meščanska šola ali osemrazredna ljudska šola, sprejemni izpit. Namen višjih obrtnih šol je vzgoja stavbnih mojstrov, poslovodij, uradnikov in voditeljev stavbnih pisarn, strojnih tvornic in drugih industrijskih podjetij ter samostojnih podjetnikov v strojni in stavbni obrti.

Absolventje teh šol imajo pravico do enoletnega prostovoljstva.

III. Strokovna šola za lesno in kameno kiparstvo s tremi letniki. Sprejemni pogoji: Starost 14 let in ljudska šola.

IV. Javna risarska in modelirška šola.

V. Ženska obrtna šola za perilo, obleke in vezenje. Sprejemni pogoji: Kakor pri številki III.

Šolsko leto 1917/18 se prične 17. septembra 1917.

Vpisovanje se vrši 14. in 15. septembra 1917.

Podrobnejša pojasnila na črni deski ali pri ravnateljstvu.

V LJUBLJANI, dne 10. julija 1917.

C. kr. ravnateljstvo.

LJUBJANA, Dvorski trg št. 1.

Frane Furlan

naslednik Paschingove vdove

ključavničarstvo

in zaloga štedilnikov

se nahaja: 125

Šmbožev trg št. 9.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 11.

Velika zaloga

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

Ustanovljeno 1848.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Najpopolnejše nadomestilo

za

ŠKROB

(štirko)

da se brez pranja, brez škrobljenja ter brez likanja lahko očisti vsak ovrtnik in manšete.

Dobiva se povsodi.

Glavna zaloga pri trdki

Milan Hočevar
 Ljubljana

Sv. Petra cesta 28.

Isotam dobiti

krtače za ribanje.

Novi ali stare suknene odpadke iz bombaževine ali volne, čunje iz jute, kupim od prodajalcev in nabiralcev 2804

MARTIN FLEISCHMANN, Gradec, Annenstrasse 49.

Kostanjeve in bukove hlode

kupi vsako množino franko vagon 255

Strojilna tovarna Samsa & Co. v Ljubljani.

Vpošteva se le pismene ponudbe z navedbo cen.

Stroji za striženje las à 10 K.

Britve od 2—10 K. Brivski aparati, brivske kline

najboljše kakovosti po najnižjih cenah pri

A. WEISSBERG, Dunaj II,

Untere Donaustrasse 23/5.

Specijalni cenik odd. IV. gratis. Za trgovce en gros cenik.

Nad 50 let obstoječa

parna barvarija in kemično snaženje oblek 124

apretura sukna

Ljubljana,

Anton Boc

Glince,

Selenburgova ul. 6.

Burska ulica 46.

se priporoča.

Postrežba vestna in točna.

Najnižje cene.

Tovarna oljnatih barv, laka in firmeža

BRATA

EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna

in pohištvena pleskarja 121

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.

Ljubljana

nasproti hotela „Union“.

Delavnica:

Igriška ulica št. 6.

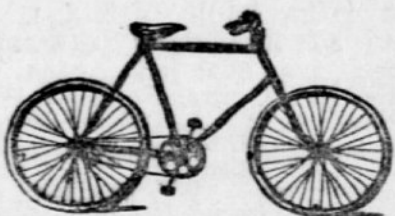
Električna sila.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporoča svojo bogato zalogo

vozni koles.

Šivalni stroji
 za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vozenje v hiši.
 Pisalni stroji „ADLER“,
 Pletilni stroji vseh velikosti

Savinjska posojilnica v Žalcu

reg. zadruga z neomejeno zavezo.

Račun avstrijske pošte hranilnice št. 48.428, račun ovske pošte hranilnice št. 35.956.

Posojila na dolžna pisma

pod najugodnejšimi pogoji:
 proti hipoteki varnosti,
 proti osebnim poročtvom,
 proti zastavi vrednostnih listin.

Kredit v tekočem računu

najkulantneje:
 proti zemlj. knjižni. zavarovanju,
 proti depotnim menicam.

Eskomptovanje

odprtih knjižnih terjatev,
 menic na vsa mesta.

Lombardiranje.

Obročna mera od 15. avgusta 1917 do preklica za hranilne vloge 3 1/2%, za razna posojila 5 1/2%, za zgolj hipotekna 5%.

Vloge

na hranilne knjižice

s polumesečnim obrestovanjem in poluletnim kapitalizovanjem,

v tekočem računu

z dnevnim obrestovanjem in poluletnim zaključevanjem računov proti poljubnemu razpolaganju z imovino,

Rentni davek

plačuje zavod sam.

Nakazila in inkaso

z zmernimi stroški.

Čekovni promet.

Dejniški kapital K 60.000.000.—
Rezerve „ 17.000.000.—

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1916:
„ K 143.241.140.— „

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864.

Vogel Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevno vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančne stroke spadajočih transakcijah vseskar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje denarnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče c. kr. razr. loterije Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šte. 41

Dne 3. septembra 1917 s vrši pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici, soba št. 26 ob 10. uri dopoldne dražba hotelskega posestva

„Europa“ na Bledu.

Hotel leži tik postaje in ima 38 sob za tujce, moderno opremljen z vodovodom in razsvetljavo in ima lepo prihodnost. Cenilna vrednost je za posestvo K 86942 in za hotelsko opravilo in druge pritlikline K 38532,10. — Interesenti se ulj. vabijo udeležiti se dražbe,

500 kron!

Vam plačam, ako moj uničevalac korenin Rix balzam ne odpravi v 3 dneh brez bolečin Vaših kurjih očes, bradavic, obtiščancev. Cena lončuk z jamstvenim pismom 1,75 K, 3 lončki K 4-50, 6 lončkov K 7,50. Na stotine zahvalnih pism in priznanj.

Kemeny, — Košice (Kassa) Postfach 1 12/307, Ogrsko. 3663

Vozna kolesa
in
pritikline,
poprave,

emajliranje in poniklanje
izvršuje točno in ceno 1311

A. Weissberg, Dunaj II,
Untere Donaustrasse 23/3.
Cenik odd. 1 zastoj.

Zahtevajte slovenski cenik!

Priporočila se tvrdka

Naslov: JOS. PETELINC Ljubljana sv. Petra nasip 7.

JOS. PETELINC

tovarniška zaloga šivalnih strojev.

Stroji v raznih opremljenih in sistemih, priproste kakor tudi luksuz opreme vedno v zalogi. Pouk v umetnem vezanju brezplačen.

LJUBLJANA, blizu frančiškanskega mostu, levo, ob vodi 3. hiša.
10 letna pisarna garancija.

Trgovina H. Kenda v Ljubljani

priporočila

papirnat platno

za žitne vreče, blazine i. dr. meter K 4'80

izgotovljene vreče 56/140 cm, 100 komadov . . . „ 890'—

„ „ „ „ 1 komad . . . „ 9'20

Konjski hlapec

starejši, zanesljiv in trezen mož, se sprejme event. tudi takoj v službo. Poizve se pri R. Smielovskemu, stavbenemu mojstru, Rimska cca. 2, Ljubljana.

Karel Linhart

urar

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7.

Zaloga vseh vrst žepnih ur, ur na nihalo s polnim bitjem, stenskih in kuhinjskih ur, budilk, Niklajste vojne ure, ure v zaplestnicah z radijem kazalnikom ali brez njega, zaloga srebrnih in niklajstih ur „Omaga“ po najnižjih cenah. 131

Popravi se izvršujejo najbolje.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brado za trajno tenano pobarva. 1 steklenica s poštn. vred K 270.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštno vred K 245.

Naslov za naročila:
Jan. Grollich, Engel - Drogerie,
Brno, šte. 639, Moravsko.

Zajamčen uspeh. Tisoče zahvalnih pism na ogled.

Bujne, lepe prsi!
dobite ob rabi med. 1566
dr. A. Rixa kreme za prsi, ki jo vsako starost, zanesljivo uspeh. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnarji, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 4.—, velika pušica, zadostna za uspeh K 9.—. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix preparati, Dunaj IX., Laktierergasse 6 E.
Zaloga v Ljubljani: drog. Kanc in „Adrija“, Zaloga v Mariboru: lekar. Schutzengel, Mar. pom. in parf. Nofiran, V Trstu: Parf. Andreuzzi, Corso 5.

Kupim dobro stare vpeljano trgovsko hišo

z nekaj posestvom na Spodnjem Štajerskem ali Kranjskem. 2843
Kdo, pove upravn. »Slov. Narod«.

Gonoktein.

Najnovejšo, izkušeno sredstvo proti akutnemu in kroničnemu kapavcu (tripanju), belemu toku, cystidi, črevesnemu in mehurnemu katarju i. t. d.

Brez vbrizgavanja! O Gonokteinu piše Zentralblatt für gesamte Gynaikologie und Geburtshilfe, Band I, Heft 4, stran 127.

Capsulae antagonist. Tanno-Kawa Bismuth comp. ali Gonoktein vsebuje česlovine raznih trav (Uvaursi, Rheum-palmatum, Erythraea centaurei, Menyanthes trifol.) Kakor tudi smole Kawa-Kawa, Kubeba kiselino, Cubebin, mali kvantum Bismutha.

Česlovna kislina je v preparatu kemično spojena, (način tega kemičnega spajanja je tajnost proizvajalca) tako da se v želodcu ne spaja z beljakom, a v tenkem črevu se ne izločuje žolčna kislina, marveč deluje na sluznico urogenitalnega trakta, kjer se gode take spremembe na stenah žil, da nastanejo za lenkocite nepuščne; s tem se ublažuje sekrecija tkanih in zmanjšuje se gnojno iztekanje kapavca.

Izginja tudi neugodno žgétanje pri vodi kakor tudi ponehava prisljenka voda (Harndrang) in pomaga uničevati Gonokoke.

Draženje ledvic, škodljivo delovanje na sluznico prebavnega trakta ne pokaže se pri rabi tega zdravila. Tudi v kroničnih slučajih je konstatirano njegovo dobro delovanje. Relativno je ceno sredstvo, tudi za siromake.

Lamers (Amsterdam.)

Dobi se v vseh večjih lekarnah.

Skatljica K 7.—, 554

Zahtevajte literaturo in prospekt.

Ljubljana: Lekarna Trnkoczy,
Zagreb: Lekarna „Salvator“, S. Mit-teibach, Jelacicev trg.

Proizvajalca: Farmakološko-kemični laboratorij „HERA“ Praga-Vrbovice 552.

Dobavitelj vojnega ministrstva in Vojno-zdravstvenega združenja.

Svoje častite odjemalce

vzhudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem, ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi ne popravljati orožja.

Za časa vojne se ceniki ne razpošiljajo.

Fran Sevčik

puškar in trgovec s orožjem
v Ljubljani.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1916 vlog K 55.000.000—
hipotečnih in obinskih posojil „ 30.000.000—
rezervnega zaklada „ 1.500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupitarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčenje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Poseja na zemljišča in poslopija na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Za dame! Za dame!

Najugodnejši nakup!

Prodajam radi velike zaloge bluze od navadne do najfinjšega kroja

po znatno znižanih cenah.

Specijalna trgovina za bluze

Antonija Sitar, Ljubljana, Selenburgova ulica 1.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1.000.000.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena l. 1881.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„Delniška glavica 10.000.000 kron.“

Stritarjeva ulica števil. 2.

Rezervni fond okroglo 1.500.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje
aprovizacijske kredite.

Pianine, klavirje, Orchestrione,
in harmonije.

S. KMETETZ

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 26.

Kostanjev les

od 1 m dolgotli, 10 cm debelosti naprej v deblih in pole-
nih kupi po najvišji ceni tvrdka:

J. Pogačnik, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 13.

Podplati

se ohranijo, če se na nove ali malo po-
nošene čevlje pritrdijo nabitki iz usnja.

Za en par z žebeljski cena

za otroke	za dame in dečke	za gospode
26-35	36-42	40-46
K 1.20	K 1.50	K 1.80

Dobe se v zalogi čevljev „PEKO“
PETER KOZINA & Co., Ljubljana,
Breg, nasproti Sv. Jakoba mostu.

Kupujem in prodajam.

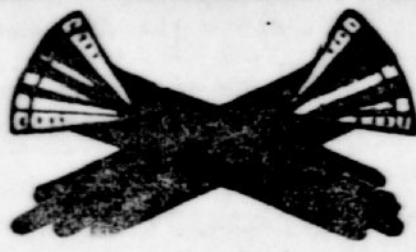
bodisi pohištvo, steklenino, železo, sulice, porcelan, orožje, podobe, star denar, sploh vse, kar je najmanj 50 let staro.

Obenem kupim staro zobovje.
Posredujem za hiše, zemljišča itd.

Albert Derganc

brivec in koncesijent starihar
Ljubljana, Frančiškanska ulica 10.

! Solidno blago. !

! Najhitreje cene. !

M. Schubert

preje Bilina & Kasch,
Ljubljana, Zidovska ul. 5.

priporoča veliko zalogo tkanin in
glace-rokavice, modne blage za
gospode in dame, raznovrstne fine
parfume, ročna dela in material,
kirurški predmeti.

413
Moderna predtiskarija.

Izdelovanje preoblečenih gumbov.

Prej v Gorici. **F. Batjel** Prej v Gorici.
Ljubljana, Stari trg št. 28.

Moška in ženska
dvokolesa
s staro pnevmatiko.

Šivalni stroji, gramofoni,
električne žarne svetilke že
kompletne od 2 K.

Najboljše baterije.
Posebno nizka cena za preprodajalce

Mehanična delavnica

na Starem trgu št. 11

v Mhačičevi hiši poleg goriške kleti.

Popravila in preobleke
: točno in cenovno. :

Popravila in preobleke
: točno in cenovno. :

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Kovaškega pomočnika in vajenca
sprejme takoj **VALENTIN URBANČIČ**, kovaški
mojster, Ljubljana, Dolenjska cesta števil. 1.

Umetniške razglednice

kino-igralce, oljate, skulpture, fine brom in vse druge raz-
glednice kakor tudi **PISEMSKI PAPIR** v solidni izvedbi
priporoča trgovcem in papirnicam

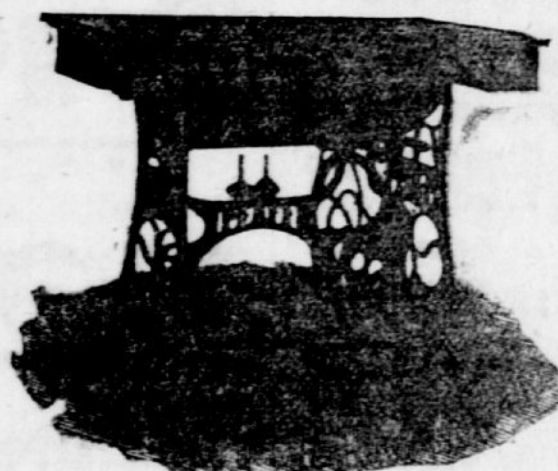
Rudolf Polaček, zaloga in veletrgo-
vina z razglednicami
Zagreb, Jurišičeva 24. 2839

Najboljši in naj-
popolnejši so le

„Pfaff“

Šivalni stroji.

10-letna garancija.

Največja izbira
v vseh moder-
nih opremanih in
za vsakovrstno
obrt.

Brezplačen pouk
v vezerju.

Ign. Vok

specijalna trgovina s šivalnimi stroji,
Puh kolesi in vsemi zraven spad. deli.
Ljubljana, Sodna ulica števil. 7.

Otroške

dekliške

deške

2519

galoše

iz najboljšega gumlja (iz za mirnih časov) pri

C. J. Hamann, Ljubljana

Mestni trg števil. 8.

Križte svoje potrebščine za jesen in zimo takoj. Iz-
delava je povsod ustavljena in le še par sto parov jih
je še na razpolago.

Cena: K 12.—, 13.60, 15.80.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg števil. 9. — Lastna hiša.

Najnovejšo

KOSTUME

Najnovejša

BLUZE

Plašče, jope
Zalze — domače obleke
Perilo, čepice, športne
hlobuke in stozanke.

KRILA

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Stanje vlog koncem marca 1917 ca. K 150.000.000.—.

Glavnica K 40.000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani

Češka industrijalna banka

Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav.

::

::

Kredite za aprovizacijske nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.